

شیمی
فصل ۶
دوازدهم

- ۱- چند مورد از عبارت‌های زیر در رابطه با آلاینده‌ها درست است؟
- میزان آلاینده‌ها در ساعت ۹ صبح از میزان آن‌ها در ساعت ۹ شب بیشتر است.
  - از واکنش نیتروژن دی‌اکسید با گاز اکسیژن در هواکره، دو آلاینده دیگر به وجود می‌آید.
  - در میان آلاینده‌های خروجی از اگزوز خودرو، مقدار گازی که میل ترکیبی زیادی با هموگلوبین خون دارد، بیشتر از هیدروکربن‌ها است.
  - آلاینده‌های هواکره همگی بی‌رنگ بوده و نمی‌توان به آسانی وجود آن‌ها را تشخیص داد.

۴(۴)

۳(۳)

۲(۲)

۱(۱)

- ۲- چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟ ($O = 16\text{g.mol}^{-1}$)
- جرم اکسیژن لازم برای سوختن کامل $\frac{1}{2}$ مول از هیدروکربن C_xH_y برابر $\frac{8y}{2x+10}$ گرم است.
  - گاز NO_2 از واکنش میان N_2 و O_2 در دمای اتاق حاصل می‌شود.
  - گاز NO به عنوان یک رادیکال می‌تواند با اکسیژن هوا ترکیب شده و گاز NO_2 را تولید کند که فاقد آزادی هست تایی است.
  - با توجه به این که شمار و نوع اتم‌های سازنده هر گروه عاملی متفاوت از دیگری است، هر یک از آن‌ها تنها گستره معین و منحصر به‌فردی از پرتوهای فروسرخ را جذب می‌کنند.

۱(۱)

۲(۳)

۳(۲)

۴(۴)

- ۳- با توجه به داده‌های جدول زیر، پس از طی مسافت ۵۰۰ کیلومتر توسط یک خودرو، مجموعاً چند کیلوگرم آلاینده وارد هواکره می‌شود و اگر گاز SO_2 از آلاینده‌های خروجی حذف شود، اختلاف درصد جرمی C_xH_y نسبت به حالت اول، به تقریب برابر عدد گزارش شده برای کدام آلاینده در جدول است؟

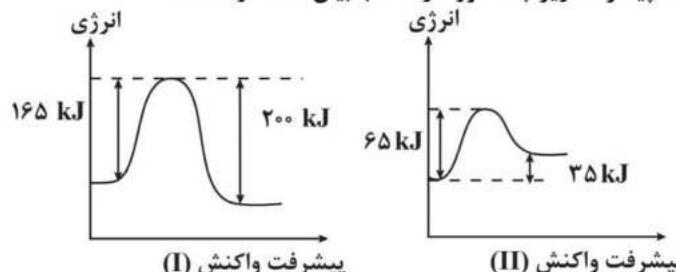
فرمول شیمیایی آلاینده	مقدار آلاینده به ازای طی یک کیلومتر (گرم)
CO	۵/۹۹
C_xH_y	۱/۶۷
NO	۱/۰۴
SO_2	۰/۵

 $C_xH_y - ۴/۶$ (۱) $\text{NO} - ۴/۶$ (۲) $C_xH_y - ۴۶۰۰$ (۳) $\text{NO} - ۴۶۰۰$ (۴)

- ۴- کدام گزینه درست است؟

- سرعت واکنش گاز هیدروژن با اکسیژن در حضور توری پلاتینی، برخلاف این واکنش در اثر جرقه افزایش می‌یابد.
- میزان تأثیر کاتالیزگر بر انرژی فعال‌سازی واکنش‌های گرم‌گیر نسبت به واکنش‌های گرم‌ماده بیشتر است.
- ترتیب مقدار آلاینده‌های خروجی از اگزوز خودروها بر حسب $\text{C}_x\text{H}_y < \text{NO} < \text{CO} < \text{g.km}^{-1}$ به صورت « $\text{C}_x\text{H}_y < \text{NO} < \text{CO} < \text{g.km}^{-1}$ » است.
- از بین آلاینده‌های CO ، C_xH_y و NO دو مورد در حضور مبدل کاتالیستی، پیش از خروج از اگزوز خودرو، با گاز اکسیژن وارد واکنش می‌شوند.

- ۵- با توجه به نمودارهای انرژی - پیشرفت زیر چند مورد از مطالب بیان شده درست است؟

- در شرایط یکسان، سرعت واکنش II در جهت رفت بیشتر از واکنش I در جهت رفت است و آنتالپی هر دو واکنش با هم برابر است.
- واکنش I گرم‌ماده است و در شرایط یکسان، سرعت آن در جهت برگشت کمتر از سرعت آن در جهت رفت است.
- با استفاده از کاتالیزگر انرژی فعال‌سازی و ΔH واکنش‌ها کاهش می‌یابد.
- در واکنش II برخلاف واکنش I، فراورده‌ها پایدارتر از واکنش دهنده‌ها هستند.

۴(۴)

۳(۳)

۲(۲)

۱(۱)

۶- خودرویی با سرعت متوسط ۶۰ کیلومتر بر ساعت در غیاب مبدل کاتالیستی به ازای هر کیلومتر، ۷ گرم گاز CO تولید می‌کند. اگر این خودرو از مبدل کاتالیستی استفاده کند، در شرایطی که حجم مولی گازها 30 L.mol^{-1} و سرعت متوسط تولید این گاز در حضور مبدل 1.25 L.s^{-1} باشد، بازده مبدل کاتالیستی بر مبنای مصرف گاز CO، چند درصد بوده است؟

$$(O=16, C=12: g.mol^{-1})$$

(۱) ۶۰ (۲) ۵۰ (۳) ۸۰ (۴) ۷۵

۷- در یک واکنش گرماده، انرژی فعالسازی واکنش در جهت رفت، $\frac{1}{3}$ انرژی فعالسازی در جهت برگشت است. پس از بهره‌گیری از کاتالیزگر، انرژی فعالسازی در جهت رفت $\frac{1}{4}$ برابر انرژی فعالسازی در جهت برگشت می‌شود. استفاده از کاتالیزگر انرژی فعالسازی واکنش رفت را به تقریب چند درصد کاهش می‌دهد؟

(۱) ۳۰ (۲) ۳۳/۳ (۳) ۶۰ (۴) ۶۶/۶

۸- در واکنش تعادلی $\text{PCl}_5(\text{g}) \rightleftharpoons \text{PCl}_3(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g}) ; \Delta H > 0$ در دمای اتاق ..... و ..... به ترتیب باعث جابه‌جایی تعادل در جهت رفت و برگشت می‌شود.

(۱) افزایش دما - افزایش فشار

(۲) افزایش فشار - خارج کردن مقداری گاز کلر از سامانه

(۳) افزایش غلظت PCl_3 - قرار دادن مخلوط واکنش در آب و بخ

(۴) کاهش حجم - وارد کردن مقداری گاز کلر به مخلوط واکنش

۹- تعادل گازی $\text{H}_2(\text{g}) + \text{I}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{HI}(\text{g})$ در یک ظرف درسته برقرار است. اگر در دمای ثابت، فشار سامانه افزایش باید، چند مورد از عبارت‌های زیر درست خواهد بود؟

(آ) شمار مول گاز هیدروژن، کاهش می‌باید.

(ب) تعادل در جهت افزایش درصد مولی فراورده پیش می‌رود.

(پ) غلظت مولی I_2 افزایش می‌باید.

(ت) ثابت تعادل کاهش می‌باید.

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

۱۰- مول گاز NH_3 و ۵٪ مول گاز اکسیژن را در یک ظرف سربسته ۱ لیتری گرم می‌کنیم تا واکنش تعادل $4\text{NH}_3(\text{g}) + 3\text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{N}_2(\text{g}) + 6\text{H}_2\text{O}(\text{g})$ انجام گیرد. اگر در حالت تعادل 2mol گاز N_2 در ظرف وجود داشته باشد، ثابت تعادل این واکنش در شرایط آزمایش چند mol.L^{-1} است و با افزودن مقداری گاز N_2 به سامانه، تعادل در کدام جهت جابه‌جا می‌شود؟

(۱) ۲۴/۶ - رفت (۲) ۲۸/۸ - برگشت (۳) ۲۸/۸ - رفت (۴) ۲۴/۶ - برگشت

۱۱- چه تعداد از مطالب زیر، جمله داده شده را به درستی تکمیل نمی‌کنند؟

..... در تعادل ..... سبب ..... شود.»

(آ) افزایش دما - می‌تواند - افزایش ثابت تعادل - $\text{N}_2(\text{g}) + 3\text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{NH}_3(\text{g})$

(ب) کاهش حجم - می‌تواند - کاهش غلظت همه مواد - $\text{CaCO}_3(\text{s}) \rightleftharpoons \text{CaO}(\text{s}) + \text{CO}_2(\text{g})$

(پ) افزایش فشار در دمای ثابت - نمی‌تواند - جابه‌جایی تعادل - $\text{CO}(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g}) \rightleftharpoons \text{CO}_2(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g})$

(ت) افزودن کاتالیزگر - نمی‌تواند - جابه‌جایی تعادل - $2\text{H}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{H}_2\text{O}(\text{g})$

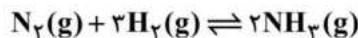
(۱)

(۲)

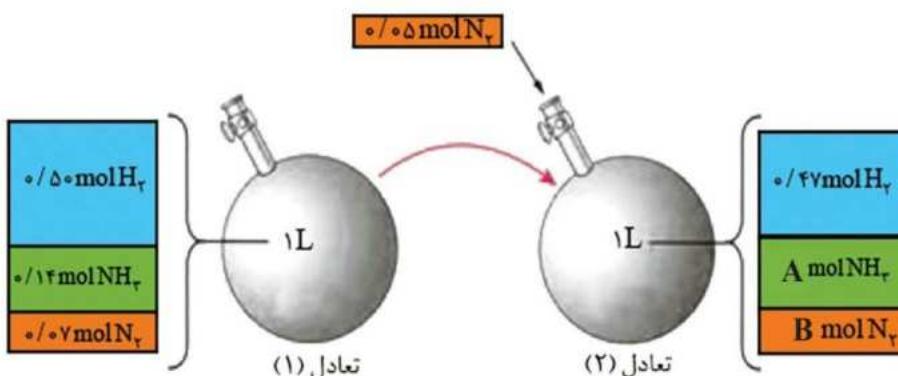
(۳)

(۴)

۱۲ - شکل زیر افزودن مقداری نیتروژن را به سامانه تعادلی حاوی واکنش زیر در دمای ثابت نشان می‌دهد. مقادیر A و B و مقدار

عددی ثابت تعادل واکنش به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟

۱) ۲/۲۴، ۰، ۰/۱۶

۲) ۲/۲۴، ۰، ۰/۱۶

۳) ۴/۴۸، ۰، ۰/۰۹

۴) ۴/۴۸، ۰، ۰/۰۹

۱۳ - اگر با کاهش حجم سامانه، تعادل (موازن نشده): $A(g) + B(g) \rightleftharpoons C(g), \Delta H > 0$ در جهت برگشت جابه‌جا شود، کدام مطلب در مورد آن درست است؟

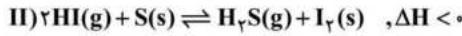
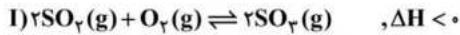
(۱) با افزایش دما، تعادل در جهت رفت جابه‌جا شده و مقدار ثابت تعادل آن افزایش می‌یابد.

(۲) مجموع ضرایب استوکیومتری A و B از ضریب استوکیومتری C بزرگ‌تر است.

(۳) در دمای ثابت با انتقال تعادل به ظرف بزرگ‌تر، تعادل در جهت رفت جابه‌جا می‌شود و ثابت تعادل آن افزایش می‌یابد.

(۴) کاهش دما هم سرعت واکنش رفت و هم سرعت واکنش برگشت را کاهش می‌دهد اما سرعت واکنش برگشت در مقایسه با واکنش رفت به میزان بیشتری کاهش می‌یابد.

۱۴ - با توجه به دو واکنش زیر، کدام گزینه درست است؟

(۱) افزودن گوگرد به واکنش (II)، برخلاف کاهش حجم در واکنش (I)، باعث جابه‌جایی تعادل به سمت راست می‌شود.

(۲) در واکنش (II)، افزایش دما، همانند افزودن مقداری هیدروژن یدید، باعث جابه‌جایی تعادل به سمت چپ می‌شود.

(۳) افزایش فشار در واکنش (I) همانند کاهش دما در واکنش (II)، باعث جابه‌جایی تعادل به سمت راست می‌شود.

(۴) کاهش مقدار گاز اکسیژن در واکنش (I)، همانند افزایش فشار در واکنش (II)، باعث جابه‌جایی تعادل به سمت چپ می‌شود.

۱۵ - چه تعداد از مطالبات زیر درباره تعادل $2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$ درست است؟ (در ابتدا فقط گاز N_2O_4 موجود است.)

● با گذشت زمان، سرعت واکنش رفت کاهش یافته و بر شدت رنگ قهوه‌ای این مخلوط افزوده می‌شود.

● در این واکنش، مجموع آنتالپی پیوندها در واکنش دهنده‌ها بیشتر از فراورده‌ها است.

● با افزودن مقداری NO_2 به ظرف واکنش، تعادل جدیدی با ثابت تعادل بزرگ‌تر برقرار می‌شود.

● با افزایش دما در این سامانه تعادلی، مجموع جرم گازهای موجود در ظرف واکنش افزایش می‌یابد.

● با دو برابر شدن حجم ظرف واکنش، درصد پیشرفت این واکنش کاهش و فشار مخلوط گازی افزایش می‌یابد.

۱) ۱

۲) ۲

۳) ۳

۱۶- کدام مورد (موارد) از مطالب زیر درباره فرایند هابر درست است؟

- (آ) برای جداسازی آمونیاک از مخلوط تعادلی، محفظة واکنش را تا 40°C - سرد می‌کنند.
- (ب) چنانچه دما را تا 200°C - کاهش دهیم، فقط گازهای واکنش دهنده فرایند، مایع می‌شوند.
- (پ) با افزایش فشار و دما واکنش با پیشرفت بیشتری به تعادل می‌رسد.
- (ت) در دمای 45°C و فشار 200 atm و در حضور کاتالیزگر، تنها ۷۲ درصد مولی مخلوط تعادلی را آمونیاک تشکیل می‌دهد.

(۴) ت و پ

(۳) فقط آ

(۲) ب و ت

(۱) آ و ب

۱۷- تعادل گرماده ($a\text{A(g)} \rightleftharpoons b\text{B(g)}$) ($K = 25$) در دمای 200°C با حضور $2/0$ مول A و $5/0$ مول B در ظرف 2 لیتری برقرار است. اگر در حجم ثابت، دمای سامانه به 100°C کاهش یابد و تفاوت غلظت گازهای A و B در تعادل جدید برابر با $24/0$ مول بر لیتر شود، ثابت تعادل این واکنش در دمای 100°C چقدر خواهد شد؟

(۴) ۲۰۰

(۳) ۱۷۵

(۲) ۱۵۰

(۱) ۱۲۵

۱۸- کدام موارد از مطالب بیان شده درست هستند؟

- (آ) از واکنش گاز کلر با گاز اتن، کلرواتان تولید می‌شود که در افسانه‌های بی‌حس‌کننده موضعی کاربرد دارد.
- (ب) اتن در واکنش با آب، اتانول تولید می‌کند که از اکسایش آن اتانویک اسید بدست می‌آید.
- (پ) از واکنش اتانول و اتان، ترکیب اتیل استات تولید می‌شود که حلal چسب است.
- (ت) گاز اتن در دما و فشار بالا، به جامد سفیدرنگ پلی‌اتن تبدیل می‌شود.

(۲) آ، ب، ت

(۱) آ، ب

(۴) پ، ت

(۳) آ، ب، ت

۱۹- برای تولید $9/2$ گرم اتانول با خلوص 80 درصد از گاز اتن، به چند گرم آب نیاز است و اگر گاز اتن مصرف شده در این واکنش با مقدار کافی گاز هیدروژن واکنش دهد، به تقریب چند لیتر گاز اتان در شرایط STP تولید می‌شود؟

$$(\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{O} = 16: \text{g.mol}^{-1})$$

(۴) $4/48 - 2/88$ (۲)

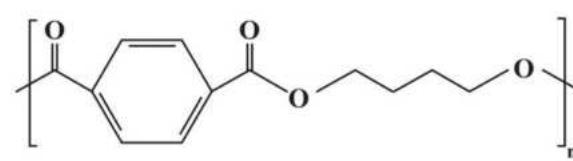
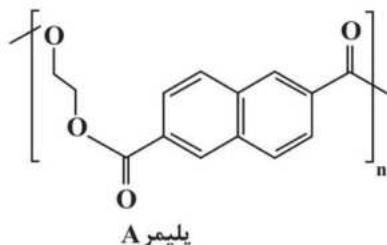
(۱) $4/48 - 3/6$

(۴) $3/58 - 3/6$

(۳) $3/58 - 2/88$

۲۰- شکل‌های زیر ساختار دو پلیمر را نشان می‌دهند. با توجه به آن‌ها کدام گزینه نادرست است؟

($\text{O} = 16, \text{C} = 12, \text{H} = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) الكل سازنده پلی‌استر A و اسید سازنده پلی‌استر B، مونومرهای سازنده پلی‌اتیلن ترتالات هستند.
- (۲) تعداد اتم‌های هیدروژن در اسید سازنده پلی‌استر A، برابر با تعداد اتم‌های هیدروژن در نفتالن است.
- (۳) تعداد اتم‌های هیدروژن در الكل سازنده پلی‌استر B، برابر با تعداد اتم‌های هیدروژن در پارازایلن است.
- (۴) اختلاف جرم مولی الكل سازنده پلی‌استر B و الكل سازنده پلی‌استر A برابر جرم مولی اتان است.

۲۱ - کدام موارد زیر نادرست است؟

- (آ) بطری آب از پلیمری ساخته شده که در واحد تکرارشونده آن ۱۲ اتم کربن وجود دارد.
- (ب) یکی از مونومرهای سازنده PET، ترفتالیک اسید است که در ساختار خود همانند ساختار واحد تکرارشونده PET، یک حلقة بنزن دارد.
- (پ) در ساختار واحد تکرارشونده پلی اتیلن ترفتالات، ۵ پیوند دوگانه و ۸ پیوند «C-H» وجود دارد.
- (ت) طی واکنش یک الکل تک عاملی و یک اسید آلی تک عاملی، یک مولکول استر و دو مولکول آب تولید می‌شود.

(۱) آ و ب   (۲) آ و ت   (۳) ب و پ   (۴) آ و پ

۲۲ - چند مورد زیر در مورد مولکول‌های پارا زایلن و ترفتالیک اسید درست‌اند؟

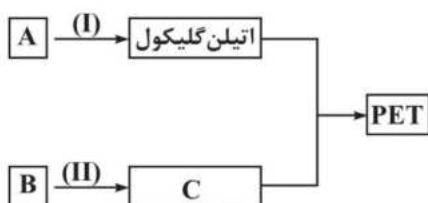
- (آ) شمار گروه‌های متیل در پارا زایلن با شمار گروه‌های کربوکسیل در ترفتالیک اسید، برابر است.
- (ب) شمار پیوندهای دوگانه در مولکول هر دو ماده با هم برابر است.
- (پ) شمار اتم‌های سازنده در هر مولکول از این دو ماده با هم برابر است.
- (ت) در هر دو مولکول، ۶ اتم کربن با عدد اکسایش یکسان یافت می‌شود.

(۱) آ   (۲) ب و ت   (۳) ت   (۴) پ

۲۳ - چند مورد از مطالبات زیر درست هستند؟

- (آ) چون اتیلن گلیکول ساختاری متقاضی دارد، گشتاور دوقطبی مولکول‌های آن برخلاف اتانول برابر صفر است.
- (ب) در واکنش سوختن گاز متان همانند واکنش تبدیل آن به گازهای CO و H₂، اتم کربن اکسایش می‌یابد.
- (پ) برای تولید بطری‌های آب، یک نمونه خالص از PET را در قالب‌های مخصوص می‌ریزند.
- (ت) چگالی کم، نفوذناپذیری در مقابل هوا، ارزان‌بودن و مقاومت در برابر خوردگی، از جمله ویژگی‌های پلاستیک‌ها است.

(۱) آ   (۲) ب و ت   (۳) ت   (۴) پ

۲۴ - با توجه به نمودار مقابل، کدام موارد از مطالبات زیر نادرست است؟

- (آ) شرایط انجام واکنش (II) در دمای اتاق وجود غلظت بالای اکسنده تأمین نمی‌شود.
- (ب) درصد جرمی کربن در ماده A، بیشتر از ماده B است.
- (پ) مجموع اعداد اکسایش اتم‌های کربن در فراورده‌های واکنش (I) و (II) برابر صفر است.

(ت) تفاوت شمار پیوندها در فراورده‌های آلی واکنش (I) و (II) برابر با ۱۴ است.

(۱) آ، ب   (۲) آ، ت   (۳) فقط ب   (۴) پ، ت

۲۵ - کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) PET در شرایط مناسب با متابول واکنش می‌دهد و به مواد مفیدی تبدیل می‌شود.
- (۲) بخش قابل توجهی از گاز متان را در میدان‌های گازی برای افزایش اینمنی می‌سوزانند.
- (۳) مونومرهای سازنده PET اتیلن گلیکول و ترفتالیک اسید است که در نفت خام وجود دارد.
- (۴) در صنعت، متابول را از واکنش گاز کربن مونوکسید و گاز هیدروژن در شرایط مناسب و در حضور کاتالیزگر تولید می‌کنند.

۲۶ - با توجه به واکنش موازن نشده زیر، از واکنش چند میلی لیتر محلول ۴٪ مولار پتاسیم پرمونگنات با مقدار کافی پارازایلن، ۸ گرم ترفتالیک اسید با درصد خلوص ۸۳٪ تولید می شود و تغییر عدد اکسایش گونه اکستنده در این واکنش کدام است؟

$$(O=16, C=12, H=1: g.mol^{-1})$$

(گزینه ها را از راست به چپ بخوانید.)

۴ - ۲۰۰

۳ - ۴۰۰

۴ - ۴۰۰

۳ - ۲۰۰

- ۲۷ - کدام دسته از مطالب زیر در رابطه با متانول و روش های تولید آن درست است؟
- آ) در هر دو روش مستقیم و غیرمستقیم تولید متانول، از گاز یکسانی به عنوان واکنش دهنده استفاده می شود.
- ب) در روش مستقیم برخلاف روش غیرمستقیم از کاتالیزگر استفاده می کنیم.
- پ) در روش غیرمستقیم تولید متانول، آلاینده بیشتری تولید می شود.
- ت) گاز متان واکنش پذیری بالایی دارد و در حضور کاتالیزگر و دمای بالا با بخار آب واکنش داده و کربن مونوکسید و هیدروژن تولید می شود.

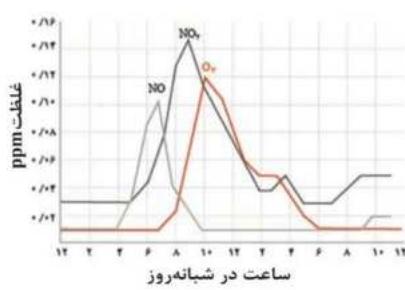
۴) ب و پ

۳ آ و پ

۲) ب و ت

۱) آ و ت

۲۸ - با توجه به نمودار زیر که غلظت برخی آلاینده ها را در هوای یک شهر نشان می دهد، کدام گزینه نادرست است؟

۱) هوای آلوده حاوی آلاینده هایی است که اغلب رنگی اند و می توان وجود آن ها را به آسانی تشخیص داد.

۲) رنگ قهوه ای هوای این شهر ناشی از گاز NO₂ است.

۳) با کاهش مقدار گاز NO₂، مقدار گاز O₃ افزایش می یابد.

۴) گاز NO واکنش پذیری زیادی دارد و می تواند با گاز اکسیژن واکنش دهد.

۲۹ - چه تعداد از عبارت های زیر درست است؟

● فناوری تولید بنزین به حمل و نقل سرعت بخشید و مبدل های کاتالیستی مصرف آن را کاهش داد.

● در بین آلاینده های خروجی از اگزوز خودرو که شامل CO، NO_x و C_xH_y است، مقدار CO نسبت به بقیه مواد بیشتر می باشد.

● اساس طیف سنجی فروسرخ، تفاوت در میزان انعکاس پرتوهای الکترومغناطیسی توسط مواد مختلف است.

● MRI، نمونه ای از کاربرد طیف سنجی در علم پزشکی است.

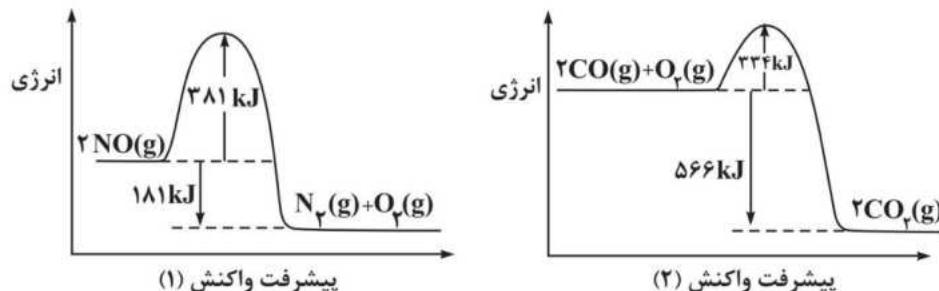
۴) صفر

۱) ۳

۲) ۲

۳) ۱

۳۰ - با توجه به نمودارهای زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این واکنش‌ها در دماهای پایین انجام نمی‌شوند یا بسیار کند هستند.
- (۲) انرژی فعال‌سازی مربوط به واکنش (۱)، به ازای مصرف یک مول NO برابر $5 \text{ kJ} / 190$ است.
- (۳) در هر دو واکنش، فراورده‌ها نسبت به واکنش‌دهنده‌ها پایدارتر هستند.
- (۴) واکنش مربوط به نمودار (۱) در جهت رفت یکی از مراحل تشکیل اوزون در لایه تروپوسفر است.

۳۱ - کدامیک از عبارت‌های زیر درست است؟

- (۱) افزایش دما همانند استفاده از کاتالیزگر، با کاهش سطح انرژی قله نمودار «انرژی - پیشرفت واکنش»، موجب افزایش سرعت واکنش می‌شوند.
- (۲) استفاده از کاتالیزگر انرژی فعال‌سازی واکنش رفت و برگشت را به یک نسبت کاهش می‌دهد.
- (۳) کاتالیزگرهای در واکنش شرکت نمی‌کنند و در پایان واکنش باقی می‌مانند.
- (۴) انرژی فعال‌سازی واکنش فسفر سفید با اکسیژن در دمای اتاق تأمین می‌شود.

۳۲ - در شهر تهران، روزانه حدود دو میلیون خودرو تردد می‌کند. اگر هر خودرو به طور متوسط روزانه ۲۵ کیلومتر مسافت طی کند،

به تقریب ماهانه چند تن آلاینده، مطابق جدول زیر وارد

میزان آلاینده به ازای مسافت یک کیلومتر (گرم)	آلاینده
۶	CO
$1/6$	C_xH_y
۱	NO

هاکره می‌شود و چند تن از آن سهم مولکول (های) ناقطبی است؟ (اعداد گزینه‌ها را به ترتیب از راست به چپ بخوانید.)

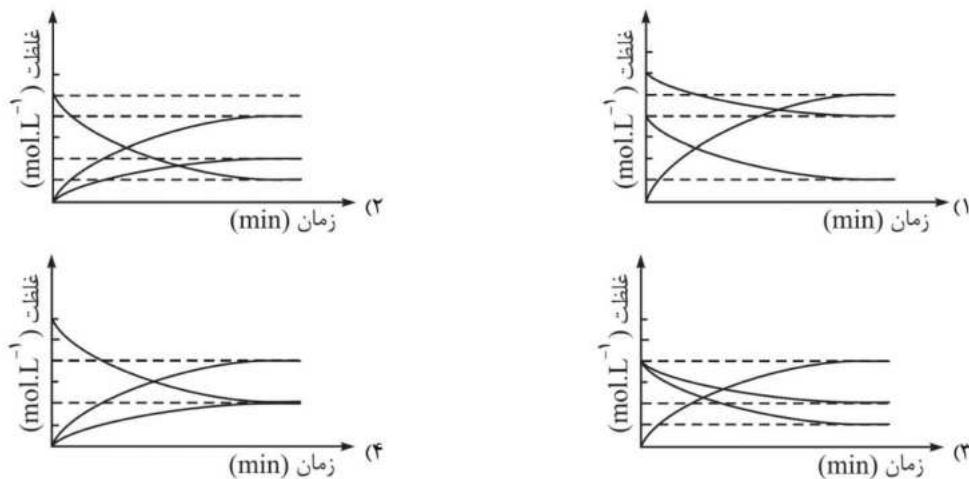
(۱) $4800 - 25800$

(۲) $2400 - 12900$

(۳) $4800 - 12900$

(۴) $2400 - 25800$

۳۳ - با توجه به نمودارهای زیر، افزایش حجم در دمای ثابت، موجب جابه‌جایی کدام تعادل گازی در جهت برگشت می‌شود؟ (در همه گزینه‌ها، مواد شرکت کننده در واکنش به حالت گازی هستند.)

۳۴ - در چند مورد از موارد زیر تغییرات ذکر شده در اثر تغییر دما نادرست است؟

(آ) افزایش دما در تعادل $2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$: افزایش شدت رنگ قهوه‌ای مخلوط

(ب) کاهش دما در تعادل $2NH_3(g) \rightleftharpoons N_2(g) + 3H_2(g)$: افزایش درصد مولی مولکول‌های ۲ اتمی

(پ) کاهش دما در تعادل $2Ag_2O(s) + Q \rightleftharpoons 4Ag(s) + O_2(g)$: افزایش فشار گاز موجود در ظرف

(ت) کاهش دما در تعادل $PCl_5(g) + Cl_2(g) \rightleftharpoons PCl_3(g)$: افزایش مقدار عددی ثابت تعادل

۱) (۴)

۲) (۳)

۳) (۲)

۴) (۱)

۳۵ - در صورتی که سامانه تعادلی گازی $nA(g) \rightleftharpoons mA(g)$ را از ظرفی به حجم ۴ لیتر به یک ظرف ۲ لیتری انتقال دهیم، تعادل در جهت برگشت جابه‌جا می‌شود. کدام مطلب درباره این تعادل درست است؟

(۱) $m > n$ ، با افزایش دما مقدار ثابت تعادل افزایش می‌یابد.

(۲) $n > m$ ، واکنش در جهت برگشت، گرماده است.

(۳) $m > n$ ، محتوای انرژی قله نمودار «انرژی - پیشرفت واکنش» به محتوای انرژی فراورده‌ها نزدیک‌تر است.

(۴) $n > m$ ، در اثر کاهش دما، سرعت واکنش برگشت، افزایش و سرعت واکنش رفت، کاهش می‌یابد.

۳۶ - در یک ظرف ۲ لیتری حاوی ۲۰٪ مول H_2 ، ۸۰٪ مول CO_2 و ۴۰٪ مول CO ، تعادل گازی $CO(g) + H_2O(g) \rightleftharpoons CO_2(g) + H_2(g)$ برقرار است. در حجم و دمای ثابت، چند گرم گاز CO به این مخلوط اضافه کنیم تا مقدار نهایی آن به ۲۲۵٪ مول برسد؟ ($C = 12, O = 16 : g.mol^{-1}$)

۱) (۴)

۲) (۳)

۳) (۲)

۴) (۱)

۳۷ - تعادل $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ در یک ظرف سربسته یک لیتری برقرار است. با توجه به تغییر اعمال شده و برقراری

تعادل جدید، چه تعداد از مطالب زیر نادرست است؟

- در حجم و دمای ثابت با اضافه کردن مقداری گاز H_2 به سامانه، غلظت NH_3 و N_2 در تعادل جدید بیشتر از تعادل اولیه خواهد بود.

- در دمای ثابت، با کاهش حجم سامانه، غلظت H_2 و N_2 در تعادل جدید کمتر از تعادل اولیه است.

- با افزایش دما، سرعت واکنش رفت کاهش و سرعت واکنش برگشت افزایش می‌یابد.

- در دمای ثابت، با کاهش فشار سامانه تعادلی، ثابت تعادل تغییر نمی‌کند و شمار مول‌های گازی موجود در سامانه افزایش می‌یابد.

۴۴

۲۳

۲۲

۱۱

۳۸ - تعادل $2SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_3(g); K = 25$ در یک ظرف ۲ لیتری با حضور جرم‌های برابر از هریک از اجزای

شرکت‌کننده در واکنش برقرار شده است. پس از تغییر غلظت گاز SO_3 موجود در این تعادل، واکنش مورد نظر در جهت

مناسب جایه‌جا شده و غلظت گازهای SO_2 و O_2 برابر می‌شود. در تعادل جدید، تفاوت جرم گازهای SO_2 و O_2 موجود در

ظرف برابر با چند گرم می‌شود؟ ($S = ۳۲, O = ۱۶: g/mol^{-1}$)

۳۸۴ (۴)

۱۹۲ (۳)

۷۶۸ (۲)

۱۵۳۶ (۱)

۳۹ - عبارت کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) به کارگیری فناوری و تبدیل مواد خام به مواد فراوری شده سبب رشد و بهره‌وری اقتصاد یک کشور می‌شود.

- ۲) فناوری را می‌توان به کار بردن دانش برای حل یک مسئله در صنعت یا زندگی روزانه برای رسیدن به هدفی خاص دانست.

- ۳) فناوری گاهی با ساخت یا استفاده از یک وسیله مانند تلفن و رایانه همراه، همراه است.

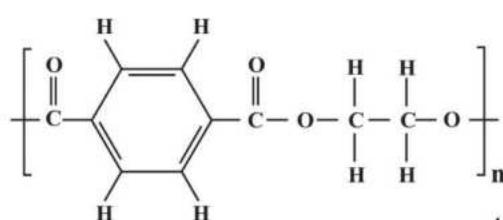
- ۴) فناوری شیمیابی شامل ساخت مواد جدید، با روشی برای ساخت آسان‌تر و باصره‌تر آنهاست؛ همچنین طراحی و ساخت دستگاه‌هایی

برای شناسایی دقیق ساختار مواد می‌باشد.

۴۰ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد ساختار رو به رو درست است؟

- یک پلی‌استر را نشان می‌دهد که الكل آن مستقیماً از نفت خام

به دست می‌آید.

- هر واحد تکرارشونده آن دارای ۸ الکترون ناپیوندی است.

- دی اسید و دی الکل سازنده آن به ترتیب از واکنش موادی با محلول پتابسیم

پرمنگنات رقیق و غلیظ به دست می‌آیند.

- در تولید هر دو مونومر مورد استفاده در آن، تغییر عدد اکسایش هر اتم کربن اکسایش یافته ضمن واکنش با پتابسیم

پرمنگنات، یکسان است.

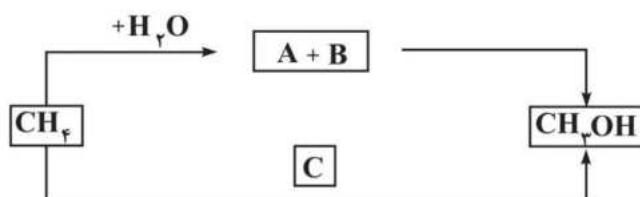
۴۴

۰۳

۳۲

۱۱

۴۱ - با توجه به شکل زیر کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در واکنش A با B برای تولید متانول، دما حدود 35°C است و فشار تا حدود 5 atm اتمسفر افزایش می‌یابد.
- (۲) در تولید A و B ، هر اتم کربن 6 درجه اکسایش می‌یابد.
- (۳) استفاده از C برای تولید متانول نسبت به مسیر A و B مزیت بیشتری دارد.
- (۴) متانول مایعی بی‌رنگ و غیرسمی بوده و ساده‌ترین عضو خانواده الکل‌ها است و برای تشخیص گروه عاملی الکلی می‌توان از روش طیف‌سنجی فروسرخ استفاده کرد.

۴۲ - اگر در فرایند تبدیل مقداری پارازایلن به ترفتالیک اسید 36 مول الکترون مبادله شود و تمام مولکول‌های ترفتالیک اسید حاصل در واکنش با اتیلن گلیکول 3×10^{21} زنجیر پلیمری یکسان و مشابه ایجاد کنند، جرم مولی پلیمر حاصل (PET) چند گرم بر مول است؟

$$(\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{O} = 16; \text{g.mol}^{-1}, N_A = 6 \times 10^{23})$$

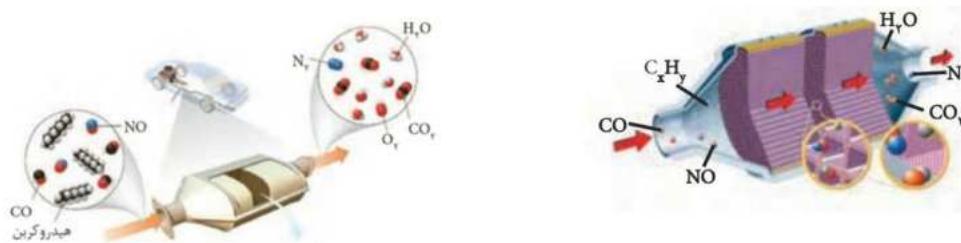
۵۷۶۰۰۰ (۴)

۳۴۵۶۰۰ (۳)

۲۳۰۴۰۰ (۲)

۱۱۵۲۰۰ (۱)

۴۳- با توجه به شکل های زیر کدام گزینه درست است؟

- (۱) در این مبدل های کاتالیستی، بازده واکنش های تبدیل آلاینده ها با اندازه ذره های کاتالیزگر رابطه مستقیم دارد.
- (۲) به دلیل این که واکنش های تبدیل آلاینده ها در اکسوز خودرو در دمای های پایین، متعادل و بالا انجام شود از ۳ نوع کاتالیزگر استفاده می شود.
- (۳) کاتالیزگرها مسیر و چگونگی انجام واکنش را تغییر می دهند و اغلب انتخابی و اختصاصی عمل می کنند.
- (۴) در مبدل های کاتالیستی خودرو های بنزینی از کاتالیزگر های رودیم (Rh)، پلاتین (Pt) و پالادیم (Pa) استفاده می شود.

۴۴- چه تعداد از عبارت های زیر بدرستی بیان شده است؟

- شرایط بهینه برای یک واکنش شیمیایی، انجام آن در فشار و دمای پایین تر نسبت به شرایط اولیه واکنش است.
- در واکنش سوختن هیدروژن، کاتالیزگر همانند افزایش دما، سرعت واکنش شیمیایی را افزایش می دهد ولی آنتالپی واکنش را تغییر نمی دهد.

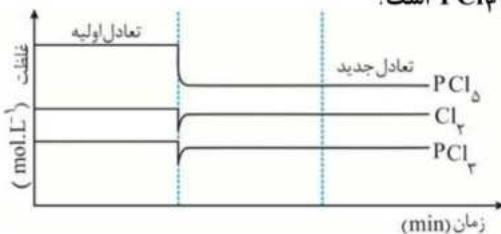
- بخشی از هیدروکربن ها در موتور خودرو به صورت ناقص ولی در مبدل کاتالیستی به صورت کامل می سوزند.
- توری پلاتین انرژی فعال سازی واکنش گازهای هیدروژن و اکسیژن را بیش تر از پودر روی کاهش می دهد.

۴۵- در یک واکنش گرماده، نسبت انرژی فعال سازی رفت به انرژی فعال سازی برگشت برابر $\frac{4}{5}$ است و در حضور کاتالیزگر نسبت

- انرژی فعال سازی برگشت به انرژی فعال سازی رفت برابر ۴ است. اگر $\Delta H = 75 \text{ kJ}$ واکنش بر اساس این رفت در غیاب کاتالیزگر و انرژی فعال سازی برگشت در حضور کاتالیزگر به ترتیب از راست به چپ بر حسب کیلوژول کدام است؟

۱) ۲۵،۳۰۰ ۲) ۱۰۰،۳۰۰ ۳) ۲۵،۳۷۵ ۴) ۱۰۰،۳۷۵

۴۶- نمودار زیر مربوط به کدام تغییر در تعادل: $\text{PCl}_3(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g}) \rightleftharpoons \text{PCl}_5(\text{g})$ است؟

- (۱) خارج کردن مقداری Cl_2
- (۲) کاهش حجم سامانه تعادلی
- (۳) افزایش حجم سامانه تعادلی
- (۴) خارج کردن مقداری PCl_5

- ۴۷- در واکنش تعادلی $\text{2SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{g})$ چند مورد از تغییرات زیر سبب جابجا شدن تعادل در جهت رفت می شود؟

ب) استفاده از کاتالیزگر	ب) افزایش دما
ث) وارد کردن اکسیژن اضافی	الف) افزایش فشار

۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۴ ۴) ۲

۴۸- اگر سامانه تعادلی: $aA(g) + bB(g) \rightleftharpoons cC(g)$ بر اثر کاهش حجم یا افزایش دما در جهت برگشت جابه‌جا شود، کدام مطلب درباره آن درست است؟

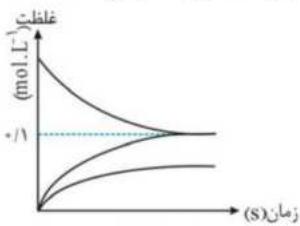
(۱) مجموع آنتالپی پیوندها در واکنش دهنده‌ها از مجموع آنتالپی پیوندهای فراورده بیشتر است.

(۲) مجموع ضرایب استوکیومتری واکنش دهنده‌ها ($a+b$) از ضریب استوکیومتری فراورده (c) بزرگ‌تر است.

(۳) با انتقال به ظرف بزرگ‌تر در دمای ثابت، تعادل در جهت رفت جابه‌جا می‌شود و ثابت تعادل آن افزایش می‌یابد.

(۴) کاهش دما هم سرعت واکنش رفت و هم سرعت واکنش برگشت را کاهش می‌دهد اما سرعت واکنش برگشت در مقایسه با واکنش رفت کاهش بیشتری پیدا می‌کند.

۴۹- با توجه به نمودار زیر میزان ثابت تعادل واکنش و غلظت اولیه ماده A به ترتیب از راست به چپ بر حسب کدام mol.L⁻¹ است؟

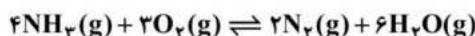
(۱) $0/2 - 5 \times 10^{-3}$

(۲) $0/1 - 5 \times 10^{-3}$

(۳) $0/2 - 5 \times 10^{-3}$

(۴) $0/1 - 5 \times 10^{-3}$

۵۰- مرحله اول در تولید صنعتی نیتریک اسید، واکنش اکسایش آمونیاک در حضور کاتالیزگر مناسب است:

اگر در دمای معین، ۳/۰ مول از هر یک از واکنش دهنده‌ها در ظرف ۲ لیتری سربسته با هم مخلوط شوند و پس از برقراری تعادل، ۱/۰ مول گاز نیتروژن در سامانه تعادلی وجود داشته باشد، مقدار ثابت تعادل (K) بر حسب mol.L⁻¹ کدام است؟

(۱) ۱۰/۸ (۴)

(۲) ۱۰/۸ (۳)

(۳) ۲۱/۶ (۲)

(۴) ۲۱۶

۵۱- چند مورد از مطالب زیر صحیح است؟

(الف) افزایش دما همانند استفاده از کاتالیزگر مناسب، باعث کاهش انرژی فعال‌سازی واکنش و افزایش سرعت واکنش می‌شود.

(ب) با افزایش دما، شدت رنگ در سامانه تعادلی $\text{NO}_2(\text{g}) \rightleftharpoons \text{N}_2\text{O}_4(\text{g})$ بیشتر می‌شود.

(پ) استفاده از کاتالیزگر آهن در فرایند هابر سبب جابجایی تعادل به سمت تولید آمونیاک می‌شود.

(ت) به ترتیب اثر کاهش دما و افزایش فشار بر جابجایی تعادل‌های $\text{NO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}), \Delta H > 0$ و $\text{NO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{NOCl}(\text{g}), \Delta H > 0$ یکسان است.

(ث) ساده و ارزان، در عین حال کارآفرین و درآمدزا بودن جزوی از ویژگی‌های فناوری‌های جداسازی و خالص‌سازی مواد است.

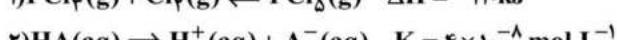
(۱) صفر (۴)

(۲) ۳ مورد

(۳) ۲ مورد

(۴) ۱ مورد

۵۲- با توجه به تعادل‌های داده شده چند مورد از عبارت‌های زیر درست‌اند؟

(الف) با افزایش دما، تعادل (۱) در جهت تولید مول‌های گازی بیشتر جابجا می‌شود.

(ب) با افزودن مقداری گاز Cl_2 به تعادل (۱)، غلظت PCl_5 و PCl_7 به ترتیب کاهش و افزایش می‌یابد.

(پ) در تعادل (۲)، غلظت HA از غلظت H^+ و A^- بیشتر است.

(ت) با افزودن مقداری از محلول HBr به تعادل (۲)، غلظت یون A^- کاهش می‌یابد.

(ث) با افزودن مقداری NaA به تعادل (۲)، غلظت HA کاهش می‌یابد.

(۱) ۴ (۴)

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۵

۵۳- واکنش $C(g) \rightleftharpoons D(g) + E(g)$ با مقادیر مولی برابر از هر یک از گونه‌های گازی به حالت تعادل قرار دارد. اگر با کاهش دمای محفظه، درصد مولی مجموع فراورده‌ها در مخلوط گازی به ۷۵٪ برسد؛ ثابت تعادل واکنش چندبرابر شده و تعادل از نظر ترموشیمی چگونه است؟

(۱) ۱/۸ - گرمایگر   (۲) ۵۶/۰ - گرمایگر   (۳) ۱/۸ - گرماده

۵۴- تعادل $2NOCl(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2NO_2(g) + Cl_2(g)$ با ۴ مول $O_2(g)$ و ۲ مول $NOCl(g)$ در یک ظرف دربسته

۵/ ۱۳ لیتری آغاز می‌شود. اگر در لحظه تعادل حاصل عبارت «تعادلات اکسیژن - واکنش‌دهنده‌ها فراورده‌ها» برابر با $28/8 \times 10^{23}$ باشد، ثابت تعادل واکنش کدام است؟ (عدد آووگادرو را 6×10^{23} فرض کنید.)

(۱) ۱۶   (۲) ۱۲۸   (۳) ۶۴   (۴) ۴

۵۵- همه عبارت‌های داده شده نادرست است: به جز:

(۱) برای جداسازی آمونیاک از مخلوط واکنش فرایند هابر، از تفاوت نقطه جوش N_2 با سایر مواد استفاده می‌شود.

(۲) در فرایند هابر برای انجام شدن واکنش در دماهای بالاتر و با سرعت مناسب از کاتالیزگر استفاده می‌شود.

(۳) به ازای تولید هر مول گاز آمونیاک در فرایند هابر، در مجموع $67/2$ لیتر واکنش‌دهنده‌های گازی در دمای صفر درجه سلسیوس و فشار ۱atm مصرف می‌شوند.

(۴) درصد پیشرفت فرایند هابر در دمای $50^\circ C$ کلوین، کمتر از درصد پیشرفت آن در دمای $200^\circ C$ است.

۵۶- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- فناوری خالص‌سازی مواد یکی از فناوری‌های پیشرفته و در عین حال کارآفرین و ارزان بهشمار می‌رود.

- یافتن روش، طراحی و ساخت دستگاه‌هایی برای شناسایی دقیق مواد، بیانی از فناوری شیمیایی است.

- به کارگیری فناوری و تبدیل مواد اولیه به مواد خام قابل دسترس، سبب رشد اقتصادی یک کشور می‌شود.

- سنگ معدن، پلی‌اتن و رنگ به ترتیب می‌توانند نمونه‌ای از مواد خام، مواد اولیه و فراورده باشند.

- به فرایند شیمیایی که در آن با استفاده از مواد ساده‌تر، مواد شیمیایی دیگر را تولید می‌کنند، سنتز گویند.

(۱) ۵   (۲) ۴   (۳) ۳   (۴) ۲

۵۷- کدام عبارت نادرست است؟

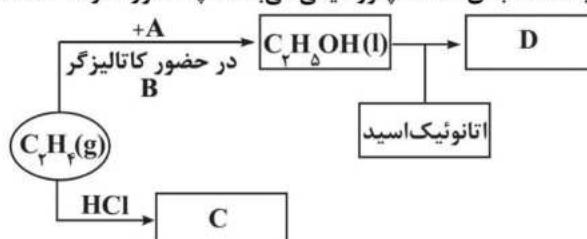
(۱) واحد تکرارشونده پلی‌اتیلن ترفلات، دارای 10 اتم کربن است.

(۲) ماده حاصل از واکنش گاز اتن با هیدروژن کلرید، در افسانه بی‌حس‌کننده موضعی به کار می‌رود.

(۳) همه مواد آلی دارای گروه عاملی بوده و با تغییر گروه عاملی آنها می‌توان ماده جدید سنتز کرد.

(۴) از تقطیر نفت خام می‌توان موادی مانند اتن، بنزن و پارازایلن را به دست آورد.

۵۸- با توجه به نمودار زیر که مربوط به سنگ بنای صنعت پتروشیمی می‌باشد، چند مورد درست است؟

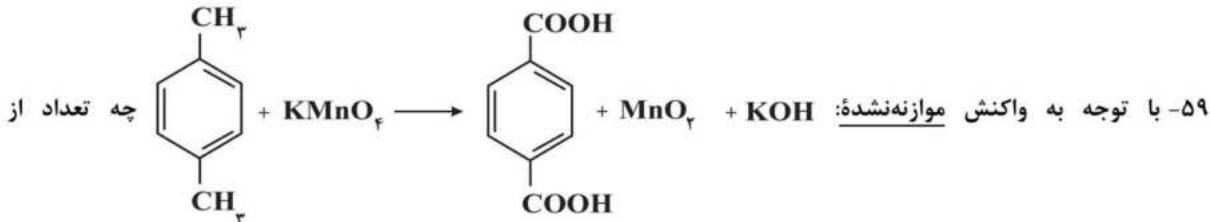

D• یک استر ۵ کربنه می‌باشد و به عنوان حلال چسب کاربرد دارد.

C• یک ترکیب سیرشده است و اختلاف تعداد اتم‌های هیدروژن آن با این تعداد در ترکیب D برابر ۳ است.

• از محصول حاصل از واکنش A با C₂H₅OH، به عنوان ضد عفونی کننده استفاده می‌شود.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) صفر

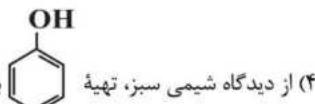
عبارت‌های زیر نادرست است؟

- الف) این واکنش در دمای بالا انجام می‌شود و انرژی فعالسازی بالایی دارد.
- ب) تغییر عدد اکسایش هر اتم منگنز در این واکنش ۳ درجه است.
- پ) اکسیده پتاسیم پرمگنات مورد استفاده در این واکنش، به صورت رقیق و در شرایط مناسب واکنش می‌دهد.
- ت) مجموع ضرایب مواد فراورده پس از موازن، برابر ۹ است.

۴ (۴)   ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)

۶۰- کدام عبارت زیر درست است؟

- (۱) میان مولکول‌های ترفتالیک‌اسید همانند مولکول‌های پارازایلن، امکان برقراری پیوندهای هیدروژنی وجود دارد.
- (۲) تبدیل متان به متانول فرایندی دشوار است زیرا مтан برخلاف متانول، ترکیبی ناقصی است.
- (۳) در تبدیل غیرمستقیم متان به متانول به ازای مصرف هر مول گاز متان، متانول، یک مول گاز هیدروژن حاصل می‌شود.

۶۱- درباره پلیمر پلی‌اتیلن ترفتالات (PET) چند مورد از مطالب زیر درست است؟ ($C = 12, H = 1, O = 16: g/mol^{-1}$)

- آ) تعداد جفت‌الکترون‌های ناپیوندی در دی‌اسید و دی‌الکل تشکیل‌دهنده آن، یکسان است.
- ب) یکی از مونومرهای سازنده آن را می‌توان از تقطیر نفت خام به دست آورد.
- پ) تفاوت جرم مولی دی‌اسید و دی‌الکل آن برابر با 10^4 گرم بر مول است.
- ت) تفاوت مجموع عدد اکسایش اتم‌های کربن در دی‌اسید و دی‌الکل برابر ۴ است.
- ث) جرم مولی هر واحد این پلیمر برابر با ۱۹۲ گرم بر مول است.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴) یک

۶۲- کدام یک از مطالب زیر در رابطه با نمودار زیر و مواد موجود در آن نادرست بیان شده است؟

- (۱) گونه اکسیده استفاده شده در واکنش «ب» می‌تواند با گونه اکسیده استفاده شده در واکنش «الف» مشابه باشد.
- (۲) واکنش ماده C با اتیلن‌گلیکول، همانند واکنش تبدیل ماده B به C از نوع اکسایش - کاهش است.
- (۳) در واکنش «الف» همانند واکنش «ب» عدد اکسایش دو اتم کربن از واکنش دهنده‌ها افزایش می‌یابد.
- (۴) نوع اتم‌های موجود در ساختار ترکیب‌های A و B مشابه اتم‌های موجود در ساختار نفتالن است.

۶۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- الف) امروزه سالانه حدود ۴۰۰ میلیون تن PET در جهان تولید می‌شود و این روند رو به افزایش است.
- ب) PET پلیمری زیست تخریب‌پذیر بوده و با سرعت مناسبی در طبیعت تجزیه می‌شود.
- پ) متانول مایعی بی‌رنگ و غیرسمی و ساده‌ترین عضو خانواده الکل‌ها است که می‌توان آن را از چوب تهیه کرد.
- ت) یک راه برای بازیافت پلاستیک‌ها این است که پسماندهای پلاستیکی را به مونومرهای سازنده یا مواد اولیه مفید و ارزشمند تبدیل کنند.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۶۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از روش‌های مستقیم تبدیل متان به متانول، واکنش متان با O_2 در حضور کاتالیزگر است.
- (۲) متانول همانند اتانول، به هر نسبت در آب حل می‌شود.
- (۳) در صنعت از واکنش گاز CO_2 با هیدروژن در حضور کاتالیزگر و فشار لازم، متانول را تهیه می‌کنند.
- (۴) PET در شرایط مناسب می‌تواند با متانول واکنش دهد و به مواد مفید تبدیل شود.

۶۵- از اکسایش $21/2$ گرم پارازایلن در حضور پتاسیم پرمنگنات با بازده 60% ، چند گرم ترفتالیک اسید تولید می‌شود و اگر همه دی اسید را با استفاده از اتیلن گلیکول کافی به پلیمر تبدیل کنیم به تقریب به چند مولکول اتیلن گلیکول نیاز است؟

$$(C=12, H=1, O=16 : g.mol^{-1})$$

$$7/2 \times 10^{22}, 33/2(2)$$

$$6/02 \times 10^{22}, 19/92(4)$$

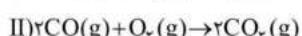
$$7/2 \times 10^{22}, 19/92(1)$$

$$6/02 \times 10^{22}, 33/2(3)$$

۶۶- کدام مطالب نادرست است؟

(۱) یکی از دستاوردهای شیمی فناوری تصفیه آب است که مانع گسترش بیماری‌هایی از جمله وبا در جهان شده است.

(۲) واکنش‌های I و II در دماهای پایین انجام می‌شوند اما کند هستند.

(۳) با اینکه مبدل کاتالیستی برای مدت طولانی کار می‌کند اما پس از مدتی معین، کارایی آن کاهش می‌یابد و دیگر قابل استفاده نیست.

(۴) کاتالیزگر در واکنش شیمیایی با کاهش انرژی فعال‌سازی، سرعت واکنش را افزایش می‌دهد اما آنتالپی ثابت می‌ماند.

۶۷- با توجه به نمودار مقابل که تغییر غلظت گازهای NO_2 ، NO و اوزون را در نمونه‌ای از هوای یک شهر بزرگ نشان می‌دهد،

چند مورد از عبارت‌های زیر درست‌اند؟

(آ) در لایه تروپوسفر هوا کرده گازهای a و c، از واکنش گاز b و گاز اکسیژن در حضور نور خورشید به دست می‌آیند.

(ب) گاز گوگرد دی اکسید همانند گاز c، دارای مولکول‌های خمیده و همانند گاز

b، با انحلال در آب باران باعث ایجاد باران اسیدی می‌شود.

(پ) مولکول c نسبت به گاز اکسیژن دارای واکنش پذیری و چگالی بیشتری می‌باشد.

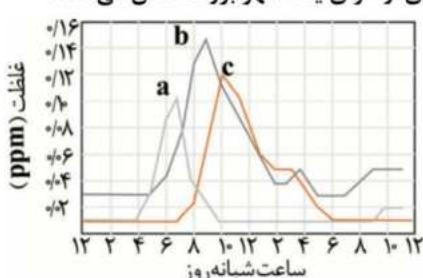
(ت) رنگ قهوه‌ای هوای آلوده شهرهای بزرگ به خاطر وجود گاز b در هوای این شهرهاست.

(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۱

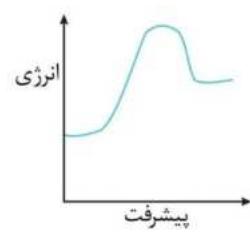
۶۸- با توجه به نمودار زیر، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) علامت ΔH این واکنش مخالف علامت آنتالپی واکنش اکسایش گلوکز است.

(۲) نمودار انرژی - پیشرفت واکنش تشکیل گاز نیتروژن مونوکسید از گازهای نیتروژن و اکسیژن، می‌تواند این گونه باشد.

(۳) با فرض برگشت پذیر بودن واکنش، با افزایش دما، فقط انرژی واکنش دهنده‌ها افزایش یافته و سرعت واکنش در جهت رفت بیشتر می‌شود.

(۴) تأثیر کاتالیزگر بر آنتالپی این واکنش همانند تأثیر آن بر آنتالپی واکنش تولید آمونیاک است.

۶۹- در یک واکنش فرضی، مجموع انرژی فعال‌سازی رفت و برگشت هنگام استفاده از کاتالیزگر 260 کیلوژول و در عدم حضور

کاتالیزگر برابر با 300 کیلوژول است. اگر استفاده از کاتالیزگر باعث شود انرژی فعال‌سازی واکنش رفت و برگشت به ترتیب به 80% و 90% مقداری اولیه خود برسند، اختلاف انرژی فعال‌سازی واکنش رفت و برگشت در عدم حضور کاتالیزگر چند کیلوژول

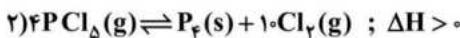
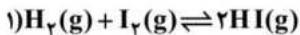
بوده و واکنش از چه نوعی است؟

(۱) 100 - گرمایش

(۲) 80 - گرماده

(۳) $100 - 80$ - گرمایش

۷۰- چند مورد از عبارت‌های زیر، در ارتباط با واکنش‌های تعادلی داده شده درست است؟

- (آ) تغییر حجم ظرف سبب جابجایی تعادل (۱) نمی‌شود اما غلظت‌های تعادلی را تغییر می‌دهد.
ب) با افزودن مقداری PCl_5 به تعادل (۲)، تعداد مول‌های تعادلی همه مواد افزایش می‌یابد.
پ) افزایش دما در تعادل (۲)، سبب افزایش K و کاهش مقدار PCl_5 می‌شود.
ت) کاهش دما و افزایش فشار تعادل (۲) را در یک جهت جابجا می‌کنند.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۷۱- اگر در دمای ثابت حجم سامانه تعادلی $\Delta H > 0$ ؛ $NO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2NO_3(g)$ نصف شود، کدام مطلب درباره آن درست است؟

- (۱) غلظت تعادلی $NO_3(g)$ و $N_2O_4(g)$ نسبت به تعادل اولیه بیشتر می‌شود.

- (۲) در لحظه اعمال تغییر، سرعت واکنش برگشت افزایش کمتری نسبت به واکنش رفت دارد.

- (۳) تعادل در جهت تولید $NO_3(g)$ جابجا می‌شود.

- (۴) شدت رنگ قهوه‌ای مخلوط تعادل جدید کمتر از تعادل اولیه است.

۷۲- تعادل $2NH_3(g) + 2H_2(g) \rightleftharpoons N_2(g)$ که در یک ظرف یک‌لیتری برقرار است. با توجه به تغییر اعمال شده و برقراری

تعادل جدید، چه تعداد از مطالب زیر نادرست است؟

(آ) در حجم و دمای ثابت، با اضافه کردن مقداری گاز H_2 به سامانه، غلظت N_2 و NH_3 در تعادل جدید، بیشتر از تعادل اولیه است.

(ب) در دمای ثابت، با کاهش حجم سامانه در اثر افزایش فشار، غلظت H_2 و N_2 در تعادل جدید کمتر از تعادل اولیه است.

(پ) با افزایش دما، سرعت واکنش رفت کاهش و سرعت واکنش برگشت افزایش می‌یابد.

(ت) با کاهش فشار بر سامانه تعادلی، ثابت تعادل تغییر نمی‌کند و شمار مول گازی موجود در سامانه افزایش می‌یابد.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۷۳- ۴ مول NH_3 و ۲ مول N_2 را وارد یک ظرف ۴۰۰ میلی‌لیتری می‌کنیم تا تعادل $2NH_3 + 2N_2 \rightleftharpoons 2N_2H_4$ برقرار شود. اگر هنگام برقراری تعادل در مجموع ۸ مول ماده گازی در ظرف واکنش وجود داشته باشد، می‌توان نتیجه گرفت که این واکنش برای رسیدن به تعادل در جهت ..... جابجا شده و ثابت تعادل آن به مقدار تقریبی برابر با ..... است.

۱) رفت - ۰/۲   ۲) برگشت - ۰/۲۷   ۳) برگشت - ۱/۲۷   ۴) برگشت - ۰

۷۴- در ظرفی به حجم ۱۱L مقداری گاز نیتروژن دی‌اکسید وارد می‌کنیم تا تعادل گازی ($K = ۰/۰۴ mol \cdot L^{-1}$) $2NO_2(g) \rightleftharpoons 2NO(g) + O_2(g)$ برقرار شود. اگر در لحظه تعادل مجموع مول واکنش‌دهنده‌ها با فراورده‌ها برابر باشد، مقدار اولیه گاز نیتروژن دی‌اکسید به تقریب چند مول است؟

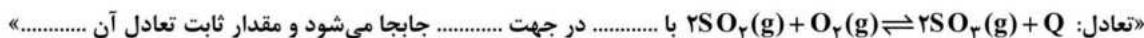
۱) ۴

۲) ۳

۳) ۵

۴) ۲

۷۵- کدام موارد از مطالب زیر، عبارت داده شده را به درستی تکمیل می‌کند؟ (کامل ترین گزینه را انتخاب کنید).

آ) افزایش فشار - رفت - تغییر نمی‌کند.

ب) افزودن ۲ / ۰ مول گاز اکسیژن - رفت - افزایش می‌یابد.

پ) انتقال به ظرف بزرگ‌تر - رفت - تغییر نمی‌کند.

ت) افزایش دما - برگشت - کاهش می‌یابد.

(۱) «آ» و «ب»   (۲) «ب» و «پ»   (۳) «ب»، «پ» و «ت»   (۴) «آ» و «ت»

۷۶ در یک ظرف ۲ لیتری، تعادل $2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{g})$ با حضور ۴ مول از هر یک از گازهای SO_2 و O_2 و ۱

مول گاز O_2 برقرار شده است. گازهای موجود را به یک ظرف ۴ لیتری منتقل و ۳ گرم گاز SO_3 به ظرف اضافه می‌کنیم. اگر در

تعادل جدید ۳۸۴ گرم گاز SO_2 وجود داشته باشد، مقدار a کدام است؟ ($\text{S} = ۳۲, \text{O} = ۱۶ : \text{g.mol}^{-۱}$)

(۱) ۲۲۰   (۲) ۴۰۰   (۳) ۴۸۰   (۴) ۶۴۰

۷۷- چه تعداد از مطالب زیر در مورد واکنش تولید آمونیاک به روش هایر نادرست است؟

آ) این واکنش در دمای اتاق در حضور کاتالیزگر و جرقه پیش نمی‌رود.

ب) درصد مولی آمونیاک در مخلوط این واکنش در شرایط بهینه در حدود ۷۸ درصد است.

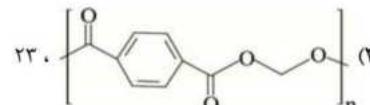
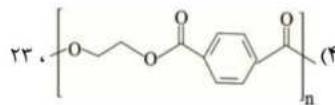
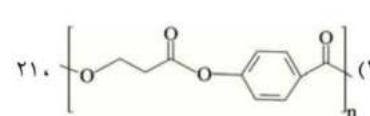
پ) واکنش از نوع برگشت‌پذیر است که در شرایط مناسب به تعادل می‌رسد.

ت) واکنش از نوع اکسایش - کاهش است.

(۱) ۲   (۲) ۱   (۳) ۴   (۴) ۲

۷۸- ساختار واحد تکرارشونده پلیمر سازنده بطری آب (PET) کدام است و در دی‌اسید سازنده آن چند پیوند کووالانسی وجود

دارد؟

۷۹- چند مورد از عبارت‌های زیر نمی‌تواند درست باشد؟

آ) محلول آبی و واقعی پتانسیم پرمگناٹ در شرایط مناسب با گاز اتن واکنش داده و هر اتن کربن دو درجه اکسایش می‌یابد.

ب) انرژی فعال‌سازی واکنش تهییه ترفتالیک‌اسید زیاد بوده و برای انجام گرفتن آن، دمای محلول را افزایش می‌دهند.

پ) اتن‌های کربن هر مولکول پارازایلن در واکنش با اکسنده پتانسیم پرمگناٹ، در مجموع ۶ درجه اکسایش می‌یابد.

ت) پس از شستشو و تمیز کردن مواد پلاستیکی PET با دو روش می‌توان آن‌ها را بازیافت کرد.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۸۰- کدام موارد از مطالب زیر درباره واکنش: $\text{CO(g)} + 2\text{H}_2\text{(g)} \rightarrow \text{CH}_3\text{OH(l)}$ درست است؟

آ) مواد واکنش‌دهنده این واکنش در دسترس نیستند.

ب) در این واکنش گاز هیدروژن نقش اکسیده دارد.

پ) عدد اکسایش اتم کربن، چهار واحد تغییر می‌کند.

ت) واکنش‌دهنده‌های این واکنش را می‌توان از واکنش گاز متان با بخار آب در حضور کاتالیزگر تهیه کرد.

۱) «آ»، «پ» و «ت»   ۲) «آ» و «ب»   ۳) «ب»، «پ» و «ت»   ۴) «پ» و «ت»

۸۱- همه گزینه‌های زیر درست هستند، به جز:

۱) پلاستیک‌ها دارای چگالی کم، نفوذناپذیری نسبت به هوا و آب بوده و در برابر خوردگی مقاوم هستند.

۲) پلاستیک‌ها از جمله پلی‌اتیلن ترفتالات زیست‌تخریبناپذیرند و با انجام فرایندهای فیزیکی و شیمیابی به مواد قابل استفاده تبدیل می‌شوند.

۳) برای تهیه گاز‌های کربن‌مونوکسید و هیدروژن از واکنش گاز متان با بخار آب در دمای 30°C و فشار 50 atm استفاده می‌کنند.

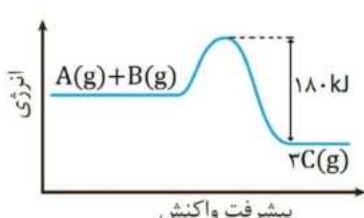
۴) برای بازیافت PET از متانول استفاده می‌کنند که می‌توان آن را از چوب تهیه کرد.

mapedu

۱- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- (۱) هوای آلوده بیوی بدی داشته و به فرایند فرسودگی ساختمان‌ها و پوسیدگی خودروها سرعت می‌بخشد.
- (۲) در مبدل کاتالیستی، با کمک انواعی از فلزها، انرژی فعال‌سازی برخی از واکنش‌های شیمیایی کاهش می‌یابد.
- (۳) در روش‌های گوناگون طیف‌سنجی، از برهمکنش میان پرتوهای الکترومغناطیسی و مواد مختلف استفاده می‌شود.
- (۴) همه اکسیدهای نافلزی موجود در هوای آلوده، با اتحاد در آب محلولی ایجاد می‌کنند که کاغذ pH در آن قرمز می‌شود.

۲- با توجه به نمودار مقابل، اگر انرژی فعال‌سازی واکنش $A(g) + B(g) \rightarrow 2C(g)$ در STP برابر با 60 کیلوژول باشد، به ازای تولید شدن 224 میلی‌لیتر فراورده در شرایط STP چند ژول گرما در این واکنش مبادله می‌شود؟

- (۱) 200 (۲) 400 (۳) 600 (۴) 800

۳- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- (۱) تولید و افزودن کودهای شیمیایی مناسب به خاک، یکی از راههای افزایش بهره‌وری در کشاورزی است.
- (۲) در واکنش‌های برگشت‌پذیر، از ابتدای کار تا زمان برقراری تعادل، سرعت واکنش برگشت افزایش پیدا می‌کند.
- (۳) فراوان ترین گاز سازنده هواکره از ذرات ناقطبی ساخته شده و به طور مستقیم توسط گیاهان قابل جذب نیست.
- (۴) یکای ثابت تعادل واکنش تولید گاز آمونیاک با استفاده از گازهای هیدروژن و نیتروژن، معادل با $2 \cdot L^{-2} \cdot mol^2$ است.

۴- چه تعداد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

- (آ) گیاهان برای رشد افزون بر گاز CO_2 و آب، به برخی از عناصر نیز نیاز دارند که همه آن‌ها متعلق به دسته p هستند.
- (ب) از تغییر فشار سامانه می‌توان برای افزایش پیشرفت واکنش $AgCl(s) \rightleftharpoons Ag^+(aq) + Cl^-(aq)$ استفاده کرد.
- (پ) افزایش حجم در یک تعادل گازی با $K = 4 \times 10^{-5} mol \cdot L^{-1}$ موجب جابه‌جایی این تعادل در جهت رفت می‌شود.
- (ت) در تعادل $CaSO_4(s) \rightleftharpoons CaO(s) + SO_3(g)$ با خروج گاز SO_3 از ظرف، جرم CaO تولید شده افزایش می‌یابد.

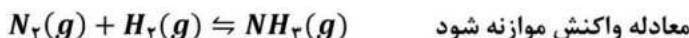
- (۱) (۲) (۳) (۴)

۵- مقدار 386 گرم کلسیم کربنات را وارد یک ظرف 2 لیتری می‌کنیم تا تعادل $CaCO_3(s) \rightleftharpoons CaO(s) + CO_2(g)$ برقرار شود. اگر در حالت تعادل مجموع جرم مواد جامد موجود در ظرف واکنش برابر با 320 گرم باشد، مقدار ثابت تعادل این واکنش چقدر بوده و درصد جرمی کلسیم اکسید در بین مواد جامد موجود در ظرف برابر با چند درصد می‌شود؟

$$(Ca = 40, O = 16, C = 12 : g \cdot mol^{-1})$$

- (۱) $26/25 - 0/75$ (۲) $26/25 - 1/5$ (۳) $52/5 - 1/5$ (۴) $52/5 - 0/75$

۶- نمونه‌ای از گاز N_2 که شامل $10^{24} \times 806/1$ مولکول می‌شود را به همراه 6 گرم H_2 را وارد یک ظرف سریسته 3 لیتری می‌کنیم تا تعادل مربوط به تولید گاز آمونیاک برقرار شود. اگر در حالت تعادل 20% از حجم مخلوط تعادلی از آمونیاک تشکیل شده باشد، مقدار ثابت تعادل این واکنش در دمای موردنظر بر حسب $mol^{-2} \cdot L^2$ کدام است؟ ($N = 14, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

- (۱) $15/16$ (۲) $3/4$ (۳) $4/15$ (۴) $15/16$

۷- کدامیک از مطالب زیر درست است؟

- (۱) در تعادل $2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$ ، پس از افزودن N_2O_4 به سامانه، سرعت واکنش رفت به تدریج افزایش پیدا می‌کند.
- (۲) در دمای $25^\circ C$ و فشار $1atm$ ، با ایجاد جرقه در مخلوطی از نیتروژن و هیدروژن، این گازها با یکدیگر واکنش می‌دهند.
- (۳) با افزودن آمونیاک به تعادل $(g) + NH_3(g) \rightleftharpoons NH_4HS(s)$ ، غلظت گاز H_2S به تدریج افزایش می‌یابد.
- (۴) با افزودن کاتالیزگر مناسب به سامانه یک واکنش تعادلی، مقدار ثابت تعادل آن واکنش افزایش پیدا خواهد کرد.

- در شرایط مشخص، $2/0$ مول از هر یک از گازهای NO_2 و O_2 در یک ظرف سربسته 2 لیتری با هم مخلوط می‌شوند تا تعادل شیمیایی: $K = 4$ برقار شود. پس از برقاری تعادل، جرم گاز اوزون برابر با چند گرم شده و بازده درصدی واکنش چقدر است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید: $O = 16$, $N = 14$: $g \cdot mol^{-1}$)

$$(1) 6/6 - 3/2 \quad (2) 75 - 3/2 \quad (3) 6/6 - 6/4 \quad (4) 75 - 6/4$$

۹- بازده واکنش تولید آمونیاک از گازهای نیتروژن و هیدروژن، در کدامیک از مخزن‌های زیر در مقایسه با سایر مخازن بیشتر است؟

مخزن	دما	محصول	محتویات وارد شده به مخزن	حجم مخزن
A	$240 K$	NO_2	6 مول گاز N_2 و 9 مول گاز O_2	۴ لیتر
B	$90^\circ C$	NO_2	6 مول گاز N_2 و 9 مول گاز O_2	۴ لیتر
C	$240 K$	NO_2	$1/5$ مول گاز N_2 و $4/5$ مول گاز O_2 و یک ورقه‌ی آهنی	۱۰ لیتر
D	$90^\circ C$	NO_2	$1/5$ مول گاز N_2 و $4/5$ مول گاز O_2 و یک ورقه‌ی آهنی	۱۰ لیتر

$$(1) A \quad (2) B \quad (3) C \quad (4) D$$

۱۰- کدامیک از مطالب زیر نادرست است؟

- (۱) در واکنش تعادلی $NiO(s) + CO(g) \rightleftharpoons Ni(s) + CO_2(g)$ ، تغییر فشار محیط تاثیری بر جایه‌جایی تعادل ندارد.
- (۲) با افزایش دما در تعادل $HCOOH(aq) \rightleftharpoons HCOO^-(aq) + H^+(aq)$ ، مقدار pH محلول کمتر خواهد شد.
- (۳) اگر غلظت یک ماده در سامانه تعادلی کاهش یابد، تعادل در جهت تولید آن ماده تا حدی پیش می‌رود که به تعادل اولیه برسد.
- (۴) با ورود 1 مول گاز N_2O_4 به ظرف 1 لیتری، تعادل $2NO_2(g)$ ، $K = 2$ با حضور 1 مول NO_2 برقار می‌شود.

۱۱- مقدار 128 گرم گاز SO_2 را وارد ظرفی به حجم 4 لیتر می‌کنیم تا تعادل $2SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_3(g)$ برقار شود. اگر در لحظه برقاری تعادل فقط 20% از گاز گوگرد تری اکسید در ظرف باقی مانده باشد، غلظت O_2 در حالت تعادل برحسب مول بر لیتر چقدر بوده و ثابت تعادل این واکنش کدام است؟ ($S = 32$, $O = 16$: $g \cdot mol^{-1}$)

$$(1) 1/16 - 0/32 \quad (2) 2/56 mol \cdot L^{-1} \quad (3) 5/12 mol \cdot L^{-1} \quad (4) 0/32 - 0/16$$

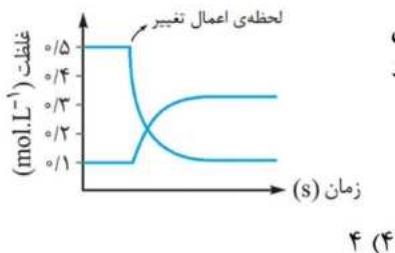
۱۲- تعادل $2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$ ، $K = 8 L \cdot mol^{-1}$ سربسته برقار شده است. پس از وارد کردن 299 گرم گاز NO_2 به ظرف واکنش و برقاری مجدد تعادل، مجموعاً چند مول کمتر گازی در ظرف واکنش وجود خواهد داشت؟ ($O = 16$: $g \cdot mol^{-1}$)

$$(1) 3/612 \times 10^{-24} \quad (2) 2/408 \times 10^{-24} \quad (3) 3/01 \times 10^{-24} \quad (4) 4/816 \times 10^{-24}$$

۱۳- اگر تعادل $2SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_3(g)$ ، با حضور 32 گرم اکسیژن و جرم برابر از گازهای SO_2 و O_2 در یک ظرف 250 میلی لیتری برقار شده باشد، مقدار ثابت تعادل این واکنش برابر با ..... مول بر لیتر شده و در صورت ..... تفاوت غلظت گازهای SO_2 و SO_3 موجود در ظرف واکنش کاهش می‌یابد. ($O = 16$: $g \cdot mol^{-1}$)

- (۱) خارج کردن مقداری O_2 از سامانه واکنش
- (۲) وارد کردن مقداری O_2 به سامانه واکنش
- (۳) افزایش دمای سامانه واکنش
- (۴) کاهش دمای سامانه واکنش

۱۴- نمودار مقابل را در نظر بگیرید:

این نمودار، روند تغییر غلظت دو مورد از مواد شرکت‌کننده در واکنش تعادلی $2NO(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2NO_2(g) + Q$ را نشان می‌دهد. این نمودار می‌تواند مربوط به چه تعداد از تغییرات زیر باشد؟

آ) افروختن گاز NO به سامانه و اکنش

ب) افزایش حجم ظرف واکنش

ت) افزایش دمای سامانه و اکنش

پ) خارج کردن گاز اکسیژن از ظرف واکنش

۱)

۲)

۳)

۴)

۱۵- کدام موارد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

آ) در واکنش $Q = 2SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_3(g)$ با افزایش دمای گازها، سرعت واکنش تولید گاز SO_3 کاهش می‌یابد.

ب) در تعادل $H_2O(aq) + HF(aq) \rightleftharpoons F^-(aq) + H^+(aq)$ پس از انحلال مقداری سود در محلول، غلظت مولی F^- افزایش می‌یابد.

پ) اگر یک واکنش تعادلی با افزایش دما در جهت رفت جابه‌جا شود، با انجام شدن آن واکنش پایداری مواد افزایش می‌یابد.

ت) در دستگاه استفاده شده برای انجام فرایند هابر، گازهای H_2 و N_2 واکنش نداده به محفظه واکنش بازگردانده می‌شوند.

۱) آ و پ

۲) آ و ت

۳) ب و پ

۴) ب و ت

۱۶- کدام یک از مطالب زیر، نادرست است؟

۱) فناوری تولید مواد بی‌حس‌کننده و آنتی‌بیوتیک، دستاورده‌ی از دانش شیمی بوده و راه انجام جراحی‌ها را هموار کرده است.

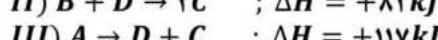
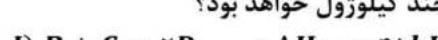
۲) اوره یکی از کودهای شیمیایی محلول در آب به شمار رفته و در ساختار آن، ۸ پیوند اشتراکی بین اتم‌ها برقرار شده است.

۳) هوای آلوده به فرایند پوسیدگی خودروها سرعت پخشیده و محتوى گازهای آلاینده‌ای است که همه آن‌ها بوی بدی دارند.

۴) در یک خودرو در حال حرکت، شمار مولکول‌های CO خارج شده از اگزوز بیشتر از شمار مولکول‌های گاز NO است.

۱۷- نمودار مقابل، روند تغییر انرژی در یک واکنش شیمیایی را نشان می‌دهد. با توجه به معادله واکنش‌های

زیر، مقدار انرژی فعال‌سازی واکنش انجام شده برابر با چند کیلوژول خواهد بود؟

۱۴۰

۱۶۰

۱۰۰

۱۲۰

پیشرفت واکنش

۱۸- جدول زیر، اطلاعات مربوط به نوعی آلاینده خارج شده از اگزوز خودرو در حضور و غیاب مبدل کاتالیستی را نشان می‌دهد:

NO	فرمول شیمیایی آلاینده	
۱/۰۴	در غیاب مبدل	مقدار آلاینده بر حسب گرم به ازای طی یک کیلومتر
۰/۰۴	در حضور مبدل	

اگر این خودرو روزانه 60 km مسافت را طی کند، گاز N_2 تولید شده در مبدل کاتالیستی این خودرو در طول یک هفته، در

واکنش تولید چند گرم گاز آمونیاک بر اساس فرایند هابر مصرف می‌شود؟ ($g \cdot mol^{-1} : H = 1 : 1$ و $N = 14$ و $O = 16$)

۴۷۶

۳۵۷

۲۳۸

۱۱۹

(۴)

۱۹- کدام یک از مطالب زیر، نادرست است؟

۱) جسمی که طول موج‌های 650 نانومتر را جذب و سایر پرتوها را بازتاب می‌کند، به رنگ قرمز دیده می‌شود.

۲) با زدن یک جرقه در مخزنی از گازهای H_2 و O_2 که حاوی مقدار پودر روی است، یک واکنش انفجاری رخ می‌دهد.

۳) در موتور خودروها، انرژی فعال‌سازی واکنش گازهای نیتروژن و اکسیژن فراهم شده و مقداری گاز NO تولید می‌شود.

۴) امواج رادیویی نسبت به پرتوهای فروسرخ کم انرژی‌تر بوده و از برهم‌کنش آن‌ها می‌توان برای تشخیص مواد استفاده کرد.

- ۲۰ - از میان گازهای اکسیژن، نیتروژن مونوکسید و نیتروژن دی اکسید، گازی که حداقل غلظت آن در هوای شهرهای آلوده بیشتر از سایر گازها است، همانند مولکول ..... ساختار ..... داشته و عدد اکسایش اتم مرکزی در آن، مشابه عدد اکسایش اتم مرکزی در مولکول ..... است.

- (۱) هیدروژن سولفید - خمیده - گوگرد دی اکسید
- (۲) کربونیل سولفید - خطی - کربن دی اکسید
- (۳) کربن دی اکسید - خطی - گوگرد تری اکسید
- (۴) گوگرد دی اکسید - خمیده - اکسیژن دی فلورید

- ۲۱ - کدام یک از مطالب زیر، درست است؟

- (۱) اگر $|\Delta H|$ یک واکنش گرمایی و یک واکنش گرماده برابر باشد، E_a واکنش گرمایی قطعاً بیشتر از واکنش دیگر است.
- (۲) در دمای اتاق، یک نمونه سفر سفید، برخلاف مقداری گاز هیدروژن، طی یک فرایند گرماده شروع به سوختن می‌کند.
- (۳) با استفاده از کاتالیزگر در واکنش هیدروژن دار شدن ۱۰ گرم اتن، مقدار انرژی آزاد شده در این واکنش کاهش می‌یابد.
- (۴) چون کاتالیزگرهای شیمیایی شرکت نمی‌کنند، جرم آن‌ها در طول مدت زمان واکنش ثابت باقی می‌ماند.

- ۲۲ - تعادل $10^{-2} \times \frac{6}{4} \times SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_2(g)$ ؛ $K = 16$ با حضور ۱۲۰ گرم گاز SO_2 و جرم برابر از گازهای O_2 در یک مخزن ۳ لیتری برقرار شده است. با استفاده از گاز اکسیژن موجود در این مخزن، چند گرم گاز متان را می‌توان به طور کامل سوزاند؟ ($S = 32$ و $O = 16$ و $H = 1$ و $C = 12$ و $g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۱/۶ (۲) ۴/۸ (۳) ۳/۲ (۴) ۹/۶

- ۲۳ - چه تعداد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

- (آ) در واکنش حذف هیدروکربن‌های نسوخته در مبدل کاتالیستی، عدد اکسایش اتم‌های کربن بیش از ۴ واحد افزایش می‌یابد.
- (ب) درصد جرمی نیتروژن در مخلوط گازهای ورودی به مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی، بیشتر از گازهای خروجی است.
- (پ) خواص فیزیکی و شیمیایی کاتالیزگرهای موجود در مبدل کاتالیستی، به ترتیب مشابه خواص عنصر مس و ژرمانیم است.
- (ت) با اینکه مبدل کاتالیستی برای مدت طولانی کار می‌کند، اما پس از مدتی کارایی آن کاهش یافته و قابل استفاده نیست.

(۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) ۳

- ۲۴ - کدام یک از مطالب زیر، نادرست است؟

- (۱) یکای ثابت تعادل واکنش انجام شده در فرایند هابر، مشابه واکنش $CaCO_3(s) \rightleftharpoons CaO(s) + CO_2(g)$ نیست.
- (۲) اتم نیتروژن، در ساختار مولکول کولار یافت شده و گیاهان، این عنصر ضروری برای رشد خود را از خاک جذب می‌کنند.
- (۳) کاتالیزگر استفاده شده در فرایند هابر، دارای ۶ الکترون ظرفیتی بوده و در ترکیب‌های خود، اعداد اکسایش متنوعی دارد.
- (۴) پس از افزودن گاز ناقطبی کلر به ظرف تعادل $PCl_5(g) + PCl_3(g) \rightleftharpoons PCl_4(g)$ ، غلظت گاز PCl_3 کاهش می‌یابد.

- ۲۵ - تعادل گازی $H_2(g) + Br_2(g) \rightleftharpoons 2HBr(g)$ ؛ $K = 16$ با ورود ۱/۸ مول گاز هیدروژن برمید به یک مخزن ۲ لیتری برقرار شده است. در لحظه برقراری تعادل، تفاوت جرم گاز هیدروژن و بخار برم موجود در ظرف واکنش برابر با چند گرم می‌شود؟

$(Br = 80$ و $H = 1 : g \cdot mol^{-1})$

(۱) ۱۲۶/۴ (۲) ۶۳/۲ (۳) ۱۲۱/۶ (۴) ۶۰/۸

- تعادل $CH_4(g) + H_2O(g) \rightleftharpoons CO(g) + 3H_2(g)$ با ورود ۴ مول گاز متان و ۷۲ گرم بخار آب به یک ظرف ۲ لیتری آغاز شده است. اگر در صد پیشرفت این واکنش برابر با ۲۵٪ باشد، ثابت تعادل این واکنش برابر با چند $L^{-2} mol^2$ بوده و

$$\text{در صد حجمی گاز کربن مونوکسید در مخلوط گازی نهایی چقدر می‌شود؟} (O = 16, C = 12, H = 1) \quad (O = 16, C = 12, H = 1)$$

۱۰ - ۰/۷۵ (۴)

۲۰ - ۰/۷۵ (۳)

۱۰ - ۱/۵ (۲)

۲۰ - ۱/۵ (۱)

- تعادل $MgCO_3(s) \rightleftharpoons MgO(s) + CO_2(g)$; $K = ۰/۰۲ mol \cdot L^{-1}$ در یک مخزن ۱۵ لیتری برقرار شده است. اگر حجم ظرف واکنش را ۴ برابر کرده و با افزایش دمای محیط، مقدار ثابت تعادل واکنش را ۱/۵ برابر کنیم، مجموع جرم مواد جامد موجود در ظرف واکنش به اندازه چند گرم تغییر خواهد کرد؟ ($Mg = 24, O = 16, C = 12$)

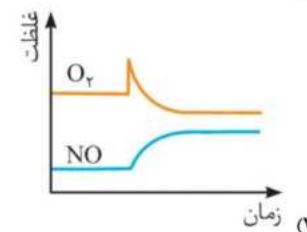
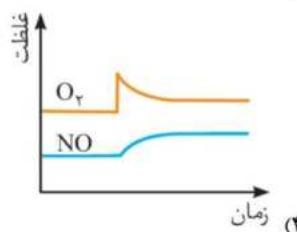
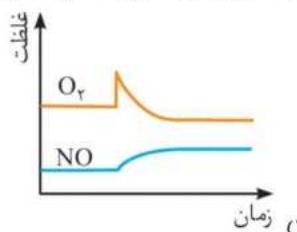
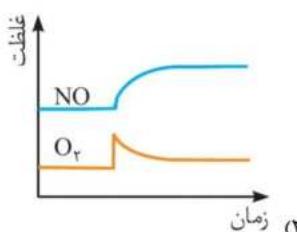
۶۶ (۴)

۴۴ (۳)

۸۸ (۲)

۲۲ (۱)

- تعادل گازی تجزیه نیتروژن مونوکسید به گازهای نیتروژن و اکسیژن، در یک ظرف ۵ لیتری سربسته در حال انجام شدن است. در صورت افزودن مقداری گاز اکسیژن به ظرف واکنش، روند تغییر غلظت گازهای اکسیژن و نیتروژن مونوکسید در ظرف واکنش به چه صورت خواهد بود؟

- کدامیک از مطالب زیر، در رابطه با تعادل $CH_3OH(g) \rightleftharpoons CO(g) + 2H_2(g)$ که پس از وارد شدن مقداری بخار متانول به یک سیلندر با پیستون متحرک برقرار شده، نادرست است؟

(۱) پس از افزودن مقداری گاز آرگون به ظرف واکنش، جرم گاز قطبی کربن مونوکسید در ظرف مورد نظر افزایش می‌یابد.

(۲) در طول انجام برقرار شدن این تعادل شیمیایی، مجموع شمار مول‌های گازی موجود در ظرف افزایش پیدا کرده است.

(۳) با قرار دادن چند وزنه روی پیستون موجود در سیلندر، سرعت واکنش برگشت برخلاف واکنش رفت افزایش می‌یابد.

(۴) غلظت تعادلی گاز هیدروژن در ظرف واکنش، ۲ برابر غلظت تعادلی گاز کربن مونوکسید در این ظرف است.

- چه تعداد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

(آ) طبق یافته‌های هابر، افزایش دمای سامانه و یا افزایش فشار، باعث افزایش درصد پیشرفت فرایند تولید آمونیاک می‌شود.

(ب) خارج کردن گاز اوزون از ظرف واکنش، همانند کاهش دما، ثابت تعادل واکنش $2O_3(g) \rightleftharpoons 2O_2(g)$ را کاهش می‌دهد.

(پ) افزایش دما در تعادل $2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$ ، همانند افزودن گاز N_2O_4 به سامانه، رنگ مخلوط را پررنگ می‌کند.

(ت) در تعادل $SO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2SO_2(g)$ ، سرعت تولید گازهای SO_2 و O_2 از نگاه میکروسکوپی برابر است.

(ث) از افزایش فشار، می‌توان برای افزایش میزان پیشرفت در واکنش $H_2(g) + I_2(g) \rightleftharpoons 2HI(g)$ استفاده کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۳۱ - تعادل 10^{-2} میلی‌لتری آغاز شده است. اگر در حالت تعادل $10^{23} \times 1/204$ مولکول کلر در ظرف واکنش وجود داشته باشد، مقدار اولیه گاز PCl_5 وارد شده به ظرف واکنش برابر با چند گرم بوده است؟ $(g \cdot mol^{-1})$

$$PCl_5(g) \rightleftharpoons Cl_2(g) + PCl_3(g); K = 10^{-2}$$

۱۲۵/۱

۱۰۴/۲۵

۸۲/۵

۶۸/۷۵

- ۳۲ - مقداری آمونیاک را وارد ظرف ۵ لیتری می‌کنیم تا طبق معادله $2NH_3(g) \rightleftharpoons 3H_2(g) + N_2(g); K = 0.03$ تجزیه شود. اگر در لحظه برقراری تعادل، مجموع جرم گازهای هیدروژن و نیتروژن موجود در ظرف برابر ۱۷ گرم باشد، مقدار اولیه آمونیاک وارد شده به ظرف برابر با چند گرم بوده و درصد پیشرفت واکنش چقدر بوده است؟ $(g \cdot mol^{-1})$

$$(N = 14; H = 1; K = 0.03)$$

۲۰ - ۴۲/۵

۴۰ - ۴۲/۵

۲۰ - ۵۱

۴۰ - ۵۱

- ۳۳ - تعادل $2/5 \times 10^{-3}$ میلی‌لتری آمونیوم کلرید به یک ظرف سربسته برقرار شده است. اگر در حالت تعادل مجموعاً $10^{23} \times 2/408$ مولکول گازی در ظرف وجود داشته باشد، حجم ظرف واکنش برابر با چند لیتر بوده و با استفاده از گاز هیدروژن کلرید تولید شده، چند لیتر محلول اسیدی با $pH = 2$ می‌توان تهیه کرد؟

۴۰ - ۸

۴۰ - ۴

۲۰ - ۸

۲۰ - ۴

- ۳۴ - کدامیک از مطالب زیر، درست است؟

- با ریختن مقداری سدیم هیدروکسید در محلول هیدروفلوریک اسید، غلظت مولکول‌های HF در محلول کاهش می‌یابد.
- با افزایش حجم در واکنش $HBr(g) + Br_2 \rightleftharpoons HBr(g) + H_2(g)$ تعادل جابه‌جا نشده و $[H_2]$ در ظرف تغییر نمی‌کند.
- با عبور مخلوط گازی تولید شده طی فرایند هابر از دستگاه سردکننده، دو مورد از گازهای مخلوط تغییر حالت می‌دهند.
- ثابت تعادل واکنش تولید آمونیاک در دمای $K = 300$ و فشار 150 اتمسفر، نسبت به شرایط بهینه فرایند هابر کمتر است.

- ۳۵ - چه تعداد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

- بسیاری از کشورها، منابع طبیعی خود از جمله نفت را بدون فراوری و طی فرایند خام فروشی به فروش می‌رسانند.
- سولفوریک اسید و متانول، فراورده‌های حاصل از فراوری نفت خام بوده و نسبت به نفت، قیمت بالاتری دارند.
- فناوری‌های جداسازی و خالص‌سازی مواد، یکی از فناوری‌های پیشرفته، گران و پرکاربرد به شمار می‌رود.
- به کمک فناوری‌های شیمیایی، می‌توان اسیدهای آلی را مستقیماً به ترکیب موجود در میخک تبدیل کرد.

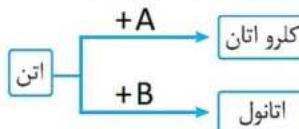
۴

۳

۲

۱

- ۳۶ - تصویر زیر، نمایی از فرایند تبدیل گاز اتان به دو فراورده پتروشیمیایی را نشان می‌دهد:

با توجه به اطلاعات داده شده، ترکیب A در ترکیب B ..... بوده و در صورت قرار گرفتن مولکول‌های این ماده در یک میدان الکتریکی، ..... ماده B ، ذرات سازنده این ماده جهت‌گیری پیدا ..... .

- محلول - برخلاف - نمی‌کند
- نامحلول - همانند - می‌کند

- نامحلول - برخلاف - نمی‌کند
- محلول - همانند - می‌کند

۳۷ - چه تعداد از عبارت‌های داده شده درست هستند؟

- آ) شیمی‌دان‌ها به منظور کاهش هزینه تمام شده فرایند سنتز، به دنبال واکنش‌های شیمیایی آسان و پربازده هستند.
- ب) برای تولید اتیلن گلیکول، یکی از مواد موجود در نفت خام را با محلول رقیق پتانسیم پرمگنات واکنش می‌دهند.
- پ) تفاوت جرم مولی دی‌اسید مصرف شده برای تولید PET و بنزوئیک اسید، برابر با جرم مولی گاز CO_2 است.
- ت) در واکنش تولید پلی‌اتیلن ترفتالات، جرم پلیمر حاصل، کمتر از مجموع جرم مونومرهای مصرف شده است.
- ث) در مولکول پارازایلن، همانند مولکول ۲-بوتین، دو نوع اتم کربن بر پایه اعداد اکسایش متفاوت وجود دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۸ - در شرایط استاندارد، مقدار $33/6$ لیتر گاز اتن را با مقدار کافی آب وارد واکنش می‌کنیم. الکل تولید شده طی این فرایند، با

$$\text{چند گرم پروپانوئیک اسید به طور کامل واکنش خواهد داد؟} \quad (O = 16, H = 1, C = 12) \quad (O = 16, H = 1, C = 12)$$

۱۱۱ (۴)   ۱۴۸ (۳)   ۸۷ (۲)   ۱۱۶ (۱)

۳۹ - در شرایط مناسب، الکل موجود در 500 میلی‌لیتر محلول 31% جرمی اتیلن گلیکول در آب با $چگالی\ mL^{-1}$ را در واکنش تولید پلی‌اتیلن ترفتالات شرکت می‌دهیم. طی این فرایند، چند گرم پلیمر تولید خواهد شد؟

$$(O = 16, H = 1, C = 12) \quad (O = 16, H = 1, C = 12)$$

۱۹۲ (۴)

۳۸۴ (۳)

۲۸۸ (۲)

۵۷۶ (۱)

۴۰ - کدام یک از مطالب زیر، نادرست است؟

- ۱) با وجود غلظت بالای یون پرمگنات، باز هم شرایط تبدیل پارازایلن به ترفتالیک اسید حتی در دمای بالا تأمین نمی‌شود.
- ۲) استفاده بی‌رویه از پلاستیک‌ها و زیست تخریب‌ناپذیری آنها، سبب شده که این مواد در همه جای کره زمین یافت شوند.
- ۳) برای افزایش ایمنی در میادین گازی، بخش زیادی از ماده‌ای که جزء اصلی گاز طبیعی به شمار می‌رود را می‌سوزانند.
- ۴) فراورده حاصل از واکنش میان گاز کربن مونوکسید و گاز هیدروژن، در واکنش تولید متیل پروپانوات استفاده می‌شود.

۴۱- غلظت گوگرد در یک سوخت فسیلی، برابر با 8000 ppm است. اگر لوکوموتیو یک قطار با طی هر 100 کیلومتر مسافت، 500 لیتر سوخت با چگالی 96 g.mL^{-1} مصرف کند، در طول مسافت 50 کیلومتر، چند گرم گاز SO_2 از دودکش این قطار خارج شده و گاز SO_2 تولید شده طی این فرایند با چند کیلوگرم کلسیم اکسید با خلوص 50% واکنش خواهد داد؟
 فرض کنید کل گوگرد موجود در سوخت، به گاز SO_2 تبدیل می‌شود.
 $(\text{Ca} = 40, \text{O} = 16, S = 32)$

۴۲- از میان گازهای اوزون، نیتروژن مونوکسید و نیتروژن دی اکسید، گازی که حداکثر غلظت آن در هوای آلوده شهرها نسبت به سایر گازها بیشتر است را در نظر بگیرید. در رابطه با این گاز، کدام مطلب درست است؟ ($N = 14, O = 16, S = 32$)
 ۱) مولکول‌های این ماده ساختار خطی داشته و با قرار گرفتن در میدان الکتریکی، جهت‌گیری پیدا می‌کنند.
 ۲) انحلال‌پذیری یک نمونه از این گاز در آب، کمتر از انحلال‌پذیری یک نمونه از گاز اکسیژن در آب است.
 ۳) شمار پیوندهای اشتراکی موجود در ساختار هر مولکول این ماده، نصف شمار این پیوندها در اتن است.
 ۴) جرم نمونه‌ای از این گاز که 1.0×10^{23} اتم اکسیژن در ساختار خود دارد، برابر $4/8$ گرم است.

۴۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست هستند؟
 آ) هر سه ماده آمونیاک، اوره و ویتامین (آ) در آب محلول بوده و تولید آن‌ها پس از انقلاب صنعتی آغاز شده است.
 ب) گوگرد دی اکسید، اوزون، مواد آلی فرار و ذرات معلق، از جمله گازهای آلاینده‌ی موجود در هوای آلوده هستند.
 پ) امواج رادیویی نوعی از پرتوهای الکترومغناطیسی بوده و همانند پرتوهای مرئی قرمز، با مولکول‌ها برهمکنش دارند.
 ت) فناوری تولید بنزین، به حمل و نقل سرعت بخشیده و مبدل‌های کاتالیستی آلودگی ناشی از مصرف آن را کاهش دادند.
 ث) طیف‌سنجی فروسرخ تنها در شناسایی مولکول‌هایی که اتم‌های آن‌ها از قاعده هشت‌تایی پیروی می‌کند، کاربرد دارد.

۴۴- با افزایش دما در یک واکنش، چند مورد از موارد زیر افزایش می‌یابند؟
 • میانگین انرژی جنبشی ذرات
 • سطح انرژی واکنش دهنده‌ها
 • انرژی فعال‌سازی واکنش
 • مقدار گرمای مبادله شده در واکنش
 • شمار ذره‌هایی که در واحد زمان می‌توانند به فراورده تبدیل شوند

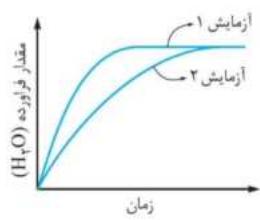
۴۵- چه تعداد از مطالبات زیر درست هستند؟
 آ) هوای آلوده محتوی مواد آلی فرار و ذرات معلق بوده و موجب افزایش سرعت فرسودگی ساختمان‌ها می‌شود.
 ب) در سطح سرامیک موجود در مبدل کاتالیستی، توده‌های فلزی کوچکی از فلزهای Pt و Rh وجود دارد.
 پ) با کاهش غلظت گاز اوزون در هوای شهرهای بزرگ، غلظت NO_2 افزایش یافته و به حداکثر مقدار خود می‌رسد.
 ت) گاز H_2 از ذرات ناقطبی ساخته شده و مقداری از آن، برخلاف فسفر سفید، در دمای اتاق شروع به سوختن می‌کند.

۴۶- داده‌های موجود در جدول زیر را در نظر بگیرید:

پیوند اشتراکی	$N \equiv N$	$N - H$	$H - H$
(kJ.mol^{-1}) آنتالپی پیوند	۹۴۱	۳۸۹	۴۳۵

در مراحل انجام واکنش $(g) + 2\text{H}_2(g) \rightarrow N_2\text{H}_4(g)$ برای رسیدن به قلة انرژی 203 kJ گرما نیاز است. اگر بعد از قله انرژی 107 kJ به هنگام تولید فراورده آزاد شود، انرژی پیوند $N - N$ برابر با چند kJ.mol^{-1} بوده و با تولید $25/6$ گرم فراورده در این واکنش، چند کیلوژول انرژی با محیط اطراف مبادله می‌شود؟ ($N = 14, H = 1, g = 16$)

۴۷- نمودار مقابل، روند تولید مقدار فراورده در واکنش میان گازهای هیدروژن و اکسیژن را در حضور کاتالیزگرهای روی و پلاتین نشان می‌دهد. در رابطه با کاتالیزگر استفاده شده در واکنش دوم، کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) در آرایش الکترونی کاتالیزگر استفاده شده، ۷ زیرلایه الکترونی کاملاً پر وجود دارد.
- ۲) اگر تیغه فلزی کاتالیزگر را به شکل پودر در بیاوریم، سرعت واکنش افزایش می‌یابد.
- ۳) این کاتالیزگر سطحی درخشان داشته و در ساختار برخی از باتری‌های دگمه‌ای وجود دارد.
- ۴) این عنصر، متعلق به دسته d جدول دوره‌ای بوده و حتی در محیط‌های اسیدی هم اکسایش پیدا نمی‌کند.

۴۸- با توجه به جدول زیر، اگر روزانه $1/5$ میلیون خودرو در یک شهر بزرگ، به طور میانگین 50 کیلومتر مسافت طی کنند، چند مورد از مطالب داده شده درست خواهد بود؟ ($O = 16$ و $C = 12$ و $N = 14$ و $g \cdot mol^{-1}$)

فرمول شیمیایی آلاینده	مقدار گرم آلاینده آزاد شده با طی هر کیلومتر
CO	۶
NO	۱
C_xH_y	$1/7$

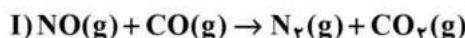
- آ) برای سوختن ناقص دو مول از هیدروکربن آزاد شده، به $(\frac{y}{7} + 2x)$ مول گاز O_2 نیاز است.
- ب) در مدت زمان یک ماه، حدوداً $10^9 \times 1/58$ کیلوگرم آلاینده با مولکول قطبی وارد هوایکره می‌شود.
- پ) در شرایط استاندارد، حجم گاز CO آزاد شده در یک روز، بیش از ۶ برابر حجم گاز NO آزاد شده است.
- ت) فقط یکی از ترکیب‌های داده شده در این جدول، با آب واکنش داده و موجب کاهش pH محلول می‌شود.

۱) CO ۲) NO ۳) C_xH_y ۴) O_2

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

۱- کدام یک از معادله‌های نمادی زیر، مربوط به واکنشی است که در مبدل کاتالیستی به کار رفته در خودروهای دیزلی انجام می‌شود و کدام مطلب درباره این واکنش درست است؟

(۱) I - مجموع ضریب استوکیومتری مواد در آن، برابر با هفت است.

(۲) II - مجموع ضریب استوکیومتری مواد در آن، برابر با هشت است.

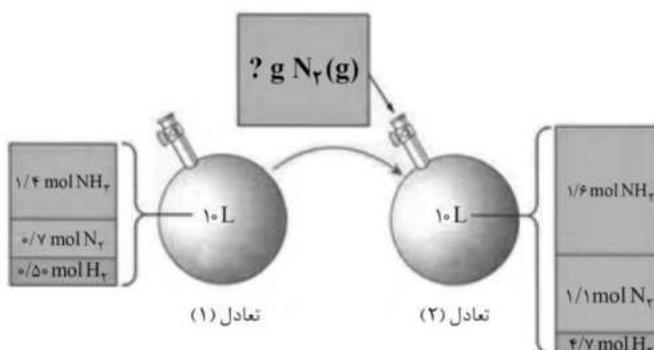
(۳) I - «از نوع اکسایش - کاهش بوده و در آن، تنها عدد اکسایش یک عنصر تغییر کرده است.»

(۴) II - «از نوع اکسایش - کاهش بوده و در آن، تنها عدد اکسایش یک عنصر تغییر کرده است.»

۲- در محفظه‌ای، تعادل $\text{N}_2\text{(g)} + 2\text{H}_2\text{(g)} \rightleftharpoons 2\text{NH}_3\text{(g)}$ در دمای 200°C برقرار است. شکل زیر، افزودن

مقداری گاز نیتروژن را به این سامانه نشان می‌دهد. بر این اساس، ثابت تعادل واکنش چند $\text{L}^{-2}\text{mol}^{-2}$ و جرم گاز

نیتروژن افزوده شده چند گرم است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید). ($\text{H} = 1, \text{N} = 14 : \text{gmol}^{-1}$)

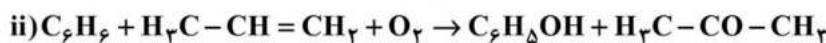
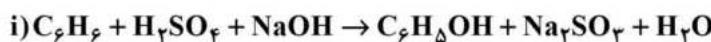
۱/۲، ۲/۴۲ (۴)

۱/۴، ۲/۴۲ (۳)

۱/۴، ۲/۴۲ (۲)

۱/۲، ۲/۴۲ (۱)

۳- معادله‌های شیمیایی موازن نشده زیر، تهییه فنول ($\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$) را به دو روش نشان می‌دهد. بر این اساس و با توجه به مفاهیم علمی مرتبط، کدام مطلب نادرست است؟ (C_6H_6 ، سرگروه خانواده مهمی از هیدروکربن‌ها به نام ترکیب‌های آروماتیک است).

(۱) در واکنش i، فراورده‌های معدنی تولید شده، پسماند هستند.

(۲) بر اساس اصول شیمی سبز، واکنش ii از دیدگاه اتمی صرفه اقتصادی دارد.

(۳) در واکنش i، بزرگترین ضریب استوکیومتری متعلق به واکنش‌دهنده‌ای است که نقش اکسنده را دارد.

(۴) در واکنش ii، فراورده‌ای که شمار اتم‌های کمتری دارد، یک حلal صنعتی است و به هر نسبتی در آب حل می‌شود.

۴- اگر pH سنج دیجیتالی، pH یک محلول نیتریک اسید را $2/2$ نشان دهد، غلظت این اسید بر حسب $\text{mol}\cdot\text{L}^{-1}$ به

کدام عدد، نزدیک‌تر است؟ ($10^{-0.2} = 0.63$)

2.8×10^{-4} (۴)

2.8×10^{-3} (۳)

6.3×10^{-3} (۲)

6.3×10^{-4} (۱)

۵- یک نوع خودرو که به عنوان تاکسی روزانه 100 km در شهر حرکت می‌کند، به ازای هر کیلومتر پیماش، 2 g NO تولید می‌کند. اگر این خودرو در یک سال 300 روز فعالیت داشته باشد، جرم گاز NO تولید شده در یک سال کاری، چند کیلوگرم است؟

۱۲۰ (۴)

۹۰ (۳)

۶۰ (۲)

۳۰ (۱)

۶- چند مورد از مطالب زیر، درباره کاتالیزگر درست است؟

- انرژی فعال سازی را افزایش می دهد.
- در پایان واکنش، دست نخورده باقی می ماند.
- چند بار می توان آن را در واکنش ها، به کار برد.
- کاربرد آن در صنعت، سبب کاهش آلودگی محیط زیست می شود.

۴(۴)

۳(۳)

۲(۲)

۱(۱)

۷- در واکنش تعادلی: $\Delta H^\circ < 0$, $SO_2(g) + Cl_2(g) \rightleftharpoons SO_2Cl_2(g)$. کدام شرایط از دما و فشار، بیشترین بازدهی را تأمین می کنند؟

- (۱) دمای بالا، فشار پایین
- (۳) فشار بالا، دمای پایین

(۲) دمای بالا، فشار پایین

(۴) فشار بالا، دمای بالا

۸- واحد تکرار شونده پلیمر پلی اتیلن ترفتالات، دارای چند اتم اکسیژن و چند اتم کربن است؟

۱۵, ۴ (۴)

۸, ۴ (۳)

۱۵, ۲ (۲)

۸, ۲ (۱)

۹- کدام مطلب، نادرست است؟

(۱) استفاده از کاتالیزگر در صنعت به صرفه تر از افزایش دما است.

(۲) واکنش: $2NO_2(g) + O_2(g) \rightleftharpoons 2NO_3(g)$, در آلودگی هوا نقش دارد.

(۳) در تعادل های گازی گرمایگیر، کاهش دما در فشار ثابت، سبب کاهش K می شود.

(۴) واکنش: $\Delta H^\circ < 0$, $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$, با افزایش دما، در جهت رفت، پیش می رود.

۱۰- در یک واکنش برگشت پذیر گرمایگیر، تأثیر افزایش دما بر مقدار فراورده و بر ثابت تعادل، چگونه است؟

(۱) هر دو افزایش می یابند.

(۳) مقدار فراورده افزایش و ثابت تعادل کاهش می یابد. (۴) مقدار فراورده کاهش و ثابت تعادل افزایش می یابد.

۱۱- کاتالیزگر، با تغییر مسیر واکنش، انرژی فعال سازی را ..... سرعت واکنش را ..... می دهد و سبب تغییر مقدار آنتالپی واکنش، .....

(۱) کاهش - کاهش - نمی شود.

(۳) افزایش - کاهش - نمی شود.

۱۲- در یک ظرف ۵ لیتری درسته، پس از واکنش $2/3$ مول گاز هیدروژن با $1/1$ مول گاز نیتروژن در دمای معین،

$0^\circ C$ مول گاز آمونیاک تولید شده است. مقدار $(L/mol^{-2}K^2)$, کدام است؟

۲×۱۰^{-۳} (۴)

۲×۱۰^{-۲} (۳)

۱/۲۵ (۲)

۰/۱۲۵ (۱)

۱۳- کدام مطلب درباره پلیمری که در تهیه بطری آب به کار می رود، نادرست است؟

(۱) از دسته پلی استرهاست.

(۲) نام شیمیایی آن، پلی اتیلن ترفتالات است.

(۳) هر یک از مونومرهای آن، دارای چهار اتم اکسیژن است.

(۴) نام یکی از مونومرهای سازنده آن ترفتالیک اسید است.

۱۴- چند مورد از مطالب زیر درباره متانول درست است؟

• نخستین عضو خانواده الکل هاست.

• می توان آن را از چوب تهیه کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

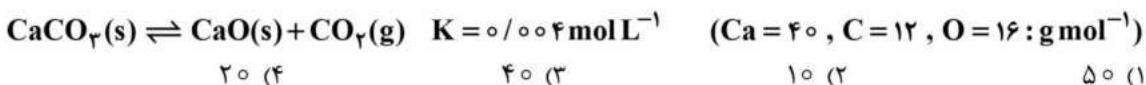
۱ (۱)

۱۵- خودروی دارای مبدل کاتالیستی با پیمودن A کیلومتر، $1/4$ کیلوگرم گاز نیتروژن از آلاینده‌های خروجی تولید کرد. با توجه به جدول زیر، A کدام است و با پیمودن این مسافت، کربن مونوکسید خارج شده از اگزوز خودرو، چه حجمی را بر حسب لیتر در STP اشغال می‌کند؟ ($C = 12$, $N = 14$, $O = 16$: $g\ mol^{-1}$)

NO	C_xH_y	CO	فرمول شیمیایی آلاینده	
۱/۰۴	۱/۶۷	۵/۹۹	در غیاب مبدل کاتالیستی	مقدار آلاینده بر حسب گرم
۰/۰۴	۰/۰۷	۰/۶۱	در حضور مبدل کاتالیستی	به ازای طی یک کیلومتر

- (۱) ۱۴۶۴ و ۶۰۰۰
(۲) ۱۴۶۴ و ۳۰۰۰
(۳) ۱۲۹۱۲ و ۶۰۰۰
(۴) ۱۲۹۱۲ و ۳۰۰۰

۱۶- ۱۰ گرم کلسیم کربنات B در صد خالص را در ظرف سریسته‌ای به حجم ۲ لیتر وارد می‌کنیم. اگر با تجزیه 20% از کلسیم کربنات خالص، تعادل زیر برقرار شود، مقدار B کدام است؟

- (۱) ۵۰
(۲) ۱۰
(۳) ۴۰
(۴) ۲۰

۱۷- اگر بخواهیم در شرایط مناسب از مونومرهای «متانول، اتانول، اتیلن گلیکول، فرمیک اسید و ترفتالیک اسید» فقط دی‌استر بسازیم، امکان تشکیل چند نوع مولکول دی‌استر وجود دارد؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۶

۱۸- در واکنش: $O_3(g) + O(g) \longrightarrow 2O_2(g)$ ، به ازای تولید ۱۲ گرم گاز اکسیژن، $73/5$ کیلوژول گرما آزاد می‌شود. اگر انرژی فعال‌سازی این واکنش، 18 kJ باشد، در نمودار انرژی-پیشرفت این واکنش، تفاوت سطح

$$\text{انرژی فرآورده با قله نمودار، چند کیلوژول است؟ } (O = 16 : g\ mol^{-1})$$

- (۱) ۹۲
(۲) ۳۷۴
(۳) ۳۹۲
(۴) ۴۱۰

۱۹- ۵ مول از هر یک از واکنش‌دهنده‌های شرکت کننده در واکنش $2Fe(s) + 4H_2O(g) \rightleftharpoons Fe_2O_3(s) + 4H_2(g)$ را در یک ظرف دربسته ۱۰ لیتری حرارت داده‌ایم. اگر پس از برقراری تعادل در دمای آزمایش، ثابت تعادل برابر باشد، در این حالت به تقریب چند گرم گاز هیدروژن درون ظرف وجود دارد؟ ($H = 1\text{ g}\ mol^{-1}$)

- (۱) ۳/۸
(۲) ۶/۶
(۳) ۷/۴
(۴) ۸/۲

۲۰- اگر در تعادل $2ICl(g) \rightleftharpoons I_2(g) + Cl_2(g)$ در دمای معین، غلظت مولی I_2 و Cl_2 برابر و $1/5$ غلظت مولی ICl باشد، ثابت تعادل این واکنش در این دما، کدام است؟

- (۱) 10^{-2}
(۲) 10^{-1}
(۳) 10^3
(۴) 10^2

۲۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درست هستند؟

الف) هنگامی که دمای یک سامانه تعادلی افزایش می‌یابد، واکنش در جهت مصرف گرما پیش می‌رود.

ب) در تعادل: $HCOOH(aq) \rightleftharpoons HCOO^- (aq) + OH^- (aq)$ ، در صورت افزایش مقداری پتاسیم هیدروکسید به سامانه، تعادل در جهت برگشت جابه‌جا می‌شود.

پ) بر اثر کاهش حجم یک سامانه محتوی تعادل گازی در دمای ثابت، غلظت همه گازها کاهش می‌یابد.
ت) تنها عاملی که افزون بر جابه‌جا کردن تعادل، توانایی تغییر ثابت تعادل را نیز دارد، دما است.

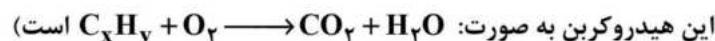
- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۲۲- کدام عبارت، نادرست است؟

- (۱) بازه زمانی تولید مواد عایق گرما، حدوداً ۱۰۰ سال بعد از تولید آمونیاک بوده است.
- (۲) گسترش فناوری صفحه‌های نمایشگر در وسایل الکترونیک، مدیون دانش شیمی است.
- (۳) در سطح سرامیک‌های درون مبدل کاتالیستی، توده‌های فلزی با قطر ۱ تا ۱۰۰ نانومتر وجود دارند.
- (۴) از طیف‌سنجی فروسرخ می‌توان برای شناسایی برخی مولکول‌ها در فضای بین ستاره‌ای نیز استفاده کرد.

۲۳- برای سوختن کامل چند مول هیدروکربن C_xH_y در درون یک قطعه مبدل کاتالیستی در خودروهای بنزینی،

$12/8x+3/2y$ گرم اکسیژن خالص لازم است؟ ($O = 16 \text{ g.mol}^{-1}$) (معادله موازن نشده عمومی سوختن کامل

- ۰ / ۸ (۴)   ۰ / ۶ (۳)   ۰ / ۴ (۲)   ۰ / ۲ (۱)

۲۴- چه تعداد از موارد زیر را می‌توان با استفاده از کاتالیزگر مناسب در یک واکنش شیمیایی، افزایش داد؟

* سرعت واکنش   * انرژی فعال‌سازی واکنش   * آنتالپی واکنش   * زمان انجام واکنش

- ۴ (۴)   ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)

۲۵- با به کار گیری چند نوع کاتالیزگر در قطعه نصب شده در مسیر خروجی گازها در اگزوز خودروهای یک شهر، میزان خروج گازهای آلاینده از $8/7$ گرم در کیلومتر به $7/0$ گرم کاهش یافت. اگر روزانه 500000 خودرو به طور میانگین مسافت 50 کیلومتری را طی کنند، استفاده از این کاتالیزگرهای از خروج چند تن گاز آلاینده در سال (۳۶۵ روز) جلوگیری می‌کند؟

- ۷۹۰۰۰ (۴)   ۷۷۰۰۰ (۳)   ۷۵۰۰۰ (۲)   ۷۳۰۰۰ (۱)

۲۶- همه مطالب زیر درباره نتیجه استفاده از کاتالیزگر در یک واکنش درست‌اند، به جز:

- (۱) عدم تبدیل یک واکنش غیر خودبه‌خودی به خودبه‌خودی
- (۲) کاهش انرژی فعال‌سازی واکنش
- (۳) کاهش آبودگی محیط زیست
- (۴) کاهش سطح انرژی فراورده‌ها

۲۷- با توجه به نمودار مقابل، چه تعداد از مطالب زیر، درست‌اند؟

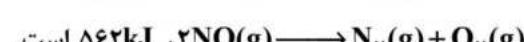
* مجموع آنتالپی پیوندها در N_2 و O_2 ، از مجموع

آنالپی پیوند در NO بزرگ‌تر است.

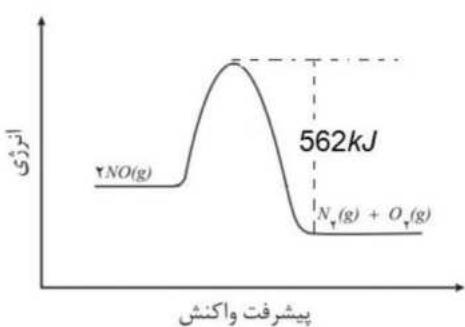
* به ازای مصرف $1/2$ گرم NO ، $56/0$ گرم N_2 تولید

می‌شود. ($N = 14, O = 16 : \text{g.mol}^{-1}$)

* انرژی فعال‌سازی واکنش

* سطح انرژی فراورده‌ها از واکنش دهنده‌ها، پایین‌تر است.

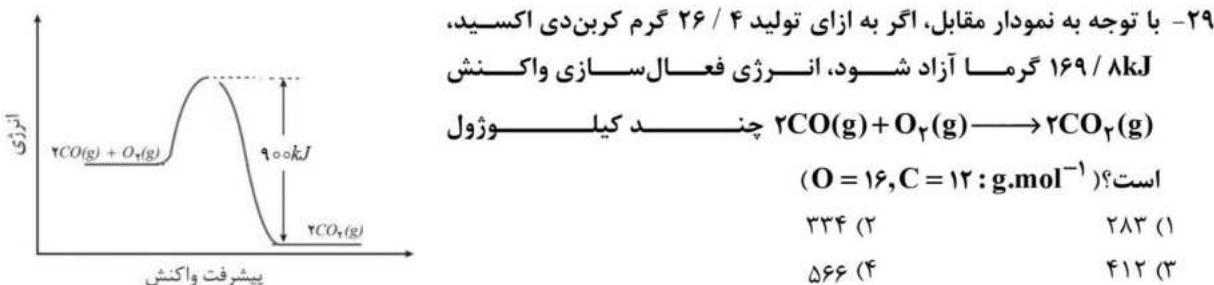

- ۴ (۴)   ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)

۲۸- چه تعداد از مطالب زیر، نادرست‌اند؟

- * کاتالیزگر باعث می‌شود که انرژی فعال‌سازی و سرعت واکنش به ترتیب کاهش و افزایش یابد.
- * در واکنش‌های گرماده، فرآوردها از فعالیت شیمیایی بیش‌تری نسبت به واکنش‌دهنده‌ها، برخوردارند.
- * در گذر زمان، مواد عایق گرما پس از اوره به عنوان فرآورده حاصل از فناوری‌های شیمیایی به دست آمد.
- * استفاده از کاتالیزگرها در صنایع گوناگون سبب کاهش آلودگی محیط زیست می‌شود.

(۱) ۱) ۴ (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

۳۰- با توجه به جدول زیر، اگر در شهری دو میلیون خودرو وجود داشته باشد و هر خودرو در طول یک سال به طور میانگین ۳۰۰۰۰ کیلومتر مسافت طی کند، استفاده از مبدل کاتالیستی در خودروها، سالانه از ورود چند تن آلاینده به هوا کره، نسبت به زمان مشابه که در خودروها از مبدل کاتالیستی استفاده نشود، جلوگیری خواهد کرد؟

NO	C ₆ H ₆	CO	فرمول شیمیایی آلاینده
۱ / ۴	۱ / ۶۷	۵ / ۹۹	در غساب مبدل کاتالیستی مقدار آلاینده بر حسب گرم
۰ / ۰۴	۰ / ۰۷	۰ / ۶۱	در حضور مبدل کاتالیستی به ازای طی یک کیلومتر

۷۲۰۰۰ (۴) ۴۳۲۰۰۰ (۳) ۴۷۸۸۰۰ (۲) ۵۲۲۰۰۰ (۱)

۳۱- ۰ / ۰ مول از ماده A را در یک ظرف سربسته یک لیتری حرارت می‌دهیم تا تعادل A(g) ⇌ B(g) + ۲C(g) در دمای معین برقرار شود. اگر مجموع مول‌های گونه‌ها در حال تعادل، برابر ۸ / ۰ مول باشد، تعداد مول‌های باقی‌مانده از A در ظرف واکنش، کدام است؟

۰ / ۰۵ (۴) ۰ / ۳ (۳) ۰ / ۲ (۲) ۰ / ۱ (۱)

۳۲- کدام موارد از عبارت‌های زیر، درست هستند؟

آ) با کاهش حجم سامانه تعادلی (موازنه شود)، Fe(s) + H_۲O(g) ⇌ Fe_۲O_۴(s) + H_۲(g)، واکنش در جهت رفت جای‌جا می‌شود.

ب) تنها عاملی که افزون بر جای‌جا کردن تعادل، توانایی تغییر ثابت تعادل را نیز دارد، دما است.

پ) در تعادل: HCOOH(aq) ⇌ HCOO⁻(aq) + OH⁻(aq)، در صورت افزایش مقداری پتاسیم هیدروکسید به سامانه، تعادل در جهت برگشت جای‌جا می‌شود.

ت) هنگامی که دمای یک سامانه تعادلی کاهش می‌یابد، واکنش در جهت مصرف گرما پیش می‌رود.

(۱) آ، ب و پ (۲) ب و ت (۳) آ، پ و ت (۴) پ و ت

-۳۳- در واکنش‌های روبه‌رو، X گازی است که از آن به عنوان «عمل آورنده» در کشاورزی استفاده می‌شود. چه تعداد از مواد زیر درباره مواد A و B، درست هستند؟

• ماده B، به عنوان حلال چسب کاربرد دارد.

• در A، بخش قطبی بر ناقطبی غلبه داشته و گروه عاملی موجود در آن، در اوره نیز وجود دارد.

• شمار کربن‌ها و جفت الکترون‌های ناپیوندی در B، دو برابر A است.

• B جزو مواد آلی طبقه‌بندی می‌شود و گروه عاملی آن در فرمول ساختاری PET نیز وجود دارد.

۴

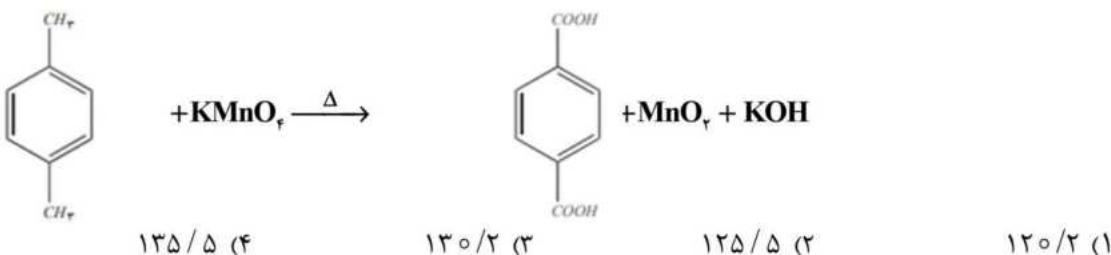
۳

۲

۱)

-۳۴- با توجه به واکنش موازن نشده زیر، از واکنش چند میلی‌لیتر محلول ۲٪ مولار پتاسیم پرمanganات با مقدار کافی از پارازایلن، ۱/۵ گرم ترفتالیک اسید با درصد خلوص ۷۵٪ تولید می‌شود؟

$$(O = 16, C = 12, H = 1: g/mol^{-1})$$

-۳۵- در واکنش: $N_2(g) + O_2(g) \longrightarrow 2NO(g)$ ، برای تولید ۲۵٪ ۲۵ گرم فراورده گازی، ۷۶٪ ۵۲ کیلوژول گرما مصرف می‌شود. اگر انرژی فعال‌سازی این واکنش، ۵۶۲ kJ باشد، در نمودار انرژی - پیشرفت آن، تفاوت سطح

انرژی فراورده با قله نمودار، چند کیلوژول است؟ ($N = 14, O = 16: g/mol^{-1}$)

۷۴۳ (۴)

۶۳۹ (۳)

۴۷۵ (۲)

۳۸۱ (۱)

-۳۶- در یک ظرف درسته ۳ لیتری که دارای ۲۵۰ g آب است، در دما و فشار معین ۸٪ ۳۷ آب به صورت بخار در آمده است. مقدار عددی ثابت تعادل در فرایند تعادلی $H_2O(l) \rightleftharpoons H_2O(g)$ ، با توجه به واحد آن، کدام است؟ ($H_2O = 18 g/mol^{-1}$)

۱ / ۷۵ mol.L^{-1} (۴)

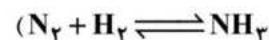
۱ / ۷۵ (۳)

۳ / ۸۵ mol.L^{-1} (۲)

۳ / ۸۵ (۱)

-۳۷- در دمای معین، در یک ظرف واکنش ۱۰ لیتری که در آن در ابتدا ۳ مول گاز نیتروژن، ۹ مول گاز هیدروژن وجود داشته است، در مجاورت کاتالیزگر، ۲ مول آمونیاک تشکیل شده است. درصد مولی آمونیاک و مقدار

($L^2 \cdot mol^{-2}$)، به تقریب کدام است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید، معادله موازنه شود:

۹ / ۲ ، ۱۰ (۴)

۰ / ۹۲ ، ۱۰ (۳)

۹ / ۲ ، ۲۰ (۲)

۰ / ۹۲ ، ۲۰ (۱)

-۳۸- در صنعت برای اکسید کردن پارازایلن به ترفتالیک اسید، از گاز اکسیژن در مجاورت کاتالیزگر استفاده می‌شود. برای اکسایش یک مول پارازایلن به ترفتالیک اسید، چند مول اکسیژن لازم است؟

۳ / ۵ (۴)

۳ (۳)

۲ / ۵ (۲)

۲ (۱)

۳۹- کاتالیزگر نصب شده روی خروجی گازهای یک نیروگاه، درصد گاز NO را از ۱٪ به ۰٪ می‌رساند. اگر روزانه 25000 m^3 گاز NO در این نیروگاه تولید شود، نصب کاتالیزور به تقریب از پخش شدن چند کیلوگرم آلودگی

در هوا جلوگیری می‌کند؟ (شرایط را STP در نظر بگیرید. $1 \text{ mol}^{-1} \text{ O} = 16 \text{ g}$ و $N = 14$)

(۱) ۲۸۱ / ۲   (۲) ۳۳۱ / ۵   (۳) ۳۸۰ / ۷   (۴) ۴۵۲ / ۵

۴۰- کدام موارد از مطالب زیر، درست هستند؟

آ) برای افزایش سرعت واکنش گازهای اکسیژن و هیدروژن، در دمای اتاق، استفاده از توری پلاتینی مناسب‌تر از پودر روی است.

ب) با استفاده از کاتالیزگرهای می‌توان واکنش‌ها را در دماهای پایین‌تر، با سرعت مناسب انجام داد.

پ) فسفر سفید برخلاف گاز هیدروژن در هوا و در دمای اتاق می‌سوزد. بنابراین در آزمایشگاه آن را در زیر آب نگهداری می‌کنند که نقش آب در این فرایند، کاهش دهنده E_a است.

ت) گاز دی‌نیتروژن اکسید خارج شده از اگزوز خودروها در مجاورت مبدل کاتالیستی به سرعت به گاز N_2 مبدل می‌شود.

(۱) آ و ب   (۲) ب و پ   (۳) پ و ت   (۴) آ و ت

۴۱- دو مول NiO(s) و یک مول CO(g) در یک ظرف سربسته یک لیتری وارد شده و در شرایط معین، تعادل

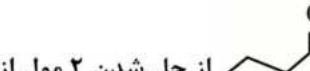
$\text{NiO(s)} + \text{CO(g)} \rightleftharpoons \text{Ni(s)} + \text{CO}_2(\text{g})$ برقرار شد. اگر در حالت تعادل نسبت مول واکنش دهنده جامد به

فراورده جامد برابر ۹ باشد، ثابت تعادل این واکنش در شرایط آزمایش، کدام است؟

(۱) ۱ / ۴   (۲) ۰ / ۷۵   (۳) ۰ / ۵۰   (۴) ۰ / ۲۵

۴۲- مجموع تغییر عده‌های اکسایش اتم‌های کربن در تبدیل پارازایلن به ترفتالیک اسید، کدام است؟

(۱) ۱۴   (۲) ۱۲   (۳) ۱۰   (۴) ۸

۴۳- استری با ساختار از حل شدن ۲ مول از هر یک از واکنش‌دهنده‌ها (الکل و اسید سازنده‌اش) در یک لیتر محلول، تولید می‌شود. با توجه به نمودار زیر که مربوط به تهیه این استر است، مقدار K کدام است؟ (راهنمایی: در رابطه ثابت تعادل، عبارت آب هم نوشته شود.)

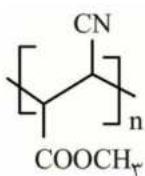
۴۴- با توجه به ساختار پلیمر زیر، کدام مطلب درباره آن درست است؟ ($C = 12, O = 16, H = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) همانند PET جزو پلی‌استرها است.

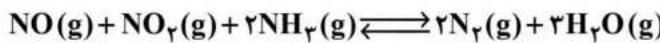
(۲) در تشکیل پلیمر از مونومر آن همانند تولید PET، مولکول H_2O تولید می‌شود.

(۳) جرم مولی واحد سازنده آن از ترفتالیک اسید، کمتر است.

(۴) مونومر آن با برم مایع واکنش نمی‌دهد.

۴۵- در یک محفظه در بسته ۲ لیتری، ۲ مول از هر یک از گازهای NO_2 ، NO و NH_3 را وارد کرده و گرم می‌کنیم. اگر در حالت تعادل یک مول گاز N_2 در مخلوط واکنش وجود داشته باشد، مقدار $K(\text{mol.L}^{-1})$ برای تعادل زیر کدام است؟

۳/۲۵ (۴)

۲/۵ (۳)

۱/۲۵ (۲)

۰/۷۵ (۱)

۴۶- برای تهیه یک کیلوگرم از پلیمر پلی‌اتیلن ترفتالات، مقدار گرم پارازایلنی که باید اکسید شود به کدام عدد نزدیک‌تر است؟

۵۵۲ (۴)

۴۶۵ (۳)

۴۱۳ (۲)

۳۱۵ (۱)

۴۷- در یک ظرف در بسته ۵ لیتری، تعادل $\text{CO}_{(g)} + 2\text{H}_2\text{(g)} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{OH}_{(g)}$ ، $K = ۰/۲۲ \text{L}^2 \cdot \text{mol}^{-2}$ با حضور یک مول $\text{CO}_{(g)}$ و دو مول متانول گازی و x گرم گاز هیدروژن برقرار است. در این شرایط مقدار x بر حسب گرم به تقریب کدام است؟ ($\text{H} = ۱ \text{g.mol}^{-1}$)

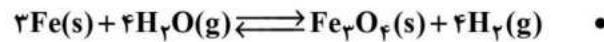
۵ (۲)

۳ (۱)

۵۰ (۴)

۳۰ (۳)

۴۸- در چه تعداد از واکنش‌های زیر، کاهش فشار تأثیری بر جایه‌جایی تعادل ندارد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۹- واکنش تعادلی $\text{CO(g)} + \text{H}_2\text{O(g)} \rightleftharpoons \text{CO}_2\text{(g)} + \text{H}_2\text{(g)}$ که با سه مول از هر واکنش‌دهنده در یک ظرف سه لیتری آغاز شده بود، پس از تبدیل ۸۰% واکنش‌دهنده‌ها به فرآورده‌ها، به تعادل رسیده است. مقدار ثابت تعادل براساس واکنش رفت، کدام است؟

۸ (۴)

۱۶ (۳)

۴۰ (۲)

۶۴ (۱)

۵۰- مخلوطی از ۱۰ مول گاز HCl و A مول گاز اکسیژن در ظرف سربسته چهار لیتری تا رسیدن به تعادل مطابق معادله موازن نشده: $\text{HCl(g)} + \text{O}_2\text{(g)} \rightleftharpoons \text{Cl}_2\text{(g)} + \text{H}_2\text{O(g)}$. حرارت داده می‌شوند. اگر در حالت تعادل ۸۰ درصد از گاز HCl تجزیه شده و ثابت تعادل این واکنش در شرایط آزمایش برابر ۴۰۰L.mol^{-1} باشد، A کدام است؟

۰/۵۴ (۴)

۱/۱۸ (۳)

۰/۰۴ (۲)

۲/۱۶ (۱)

۵۱- برای اکسایش پارازایلن و تبدیل آن به ترفتالیک اسید در صنعت، از گاز اکسیژن در مجاورت کاتالیزگر استفاده می‌شود. برای اکسایش نیم مول پارازایلن به ترفتالیک اسید طبق این روش، چند مول گاز اکسیژن لازم است؟
 (فرآورده دیگر واکنش آب است)

۲/۵ (۴)

۰/۵ (۳)

۱/۵ (۲)

۲ (۱)

۵۲- کدام عبارت، نادرست است؟

- ۱) در مجاورت پودر روی واکنش گاز هیدروژن و اکسیژن به صورت انفجاری بوده و مقدار عددی آنتالپی واکنش، منفی است.
- ۲) انرژی فعالسازی با یکای کیلوژول گزارش می‌شود و هر چه انرژی فعالسازی واکنش بیشتر باشد، سرعت آن کمتر است.
- ۳) واژه «فرمول مولکولی» را برای HCl توصیف می‌توان به کار برد.
- ۴) اتیل استات، ماده‌ای است که به عنوان حللال چسب کاربرد دارد.

۵۳- با توجه به نمودار زیر، اگر به‌ازای تولید ۱۱ گرم کربن دی‌اکسید، $70/75\text{kJ}$ گرما آزاد شود، انرژی فعالسازی واکنش $2\text{CO(g)} + \text{O}_2\text{(g)} \rightarrow 2\text{CO}_2\text{(g)}$ چند کیلوژول است؟ ($\text{O} = 16, \text{C} = 12 : \text{g.mol}^{-1}$)

۵۴- چه تعداد از موارد زیر با افزایش دمای یک واکنش معین، افزایش می‌یابد؟

• انرژی واکنش دهنده‌ها

• تعداد ذره‌هایی که می‌توانند در واحد زمان از سد انرژی واکنش عبور کنند.

• سرعت واکنش

• ΔH واکنش

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۵- با توجه به داده‌های جدول زیر، که مربوط به واکنش فرضی $\text{A(g)} + \text{X(g)} \rightleftharpoons \text{Z(g)} + \text{D(g)}$ است، چند مورد از مطالب داده شده نادرست هستند؟

ثابت تعادل	دما (°C)
3×10^{33}	۲۵
$3/5 \times 10^{13}$	۲۵۰
4×10^3	۳۷۰

• با افزایش دما، تعادل در جهت برگشت جابه‌جا شده، ولی درصد مولی مواد، ثابت می‌ماند.

• کاهش دما و افزایش شمار مول‌های A(g) ، تأثیر یکسانی بر نسبت حاصل ضرب غلظت مولی فرآورده‌ها تقسیم بر واکنش‌دهنده‌ها، در تعادل جدید دارد.

• واکنش همانند اکسایش گلوکز، گرماده بوده و ΔH واکنش، منفی است.

• افزایش دما سبب افزایش همزمان سرعت واکنش‌های رفت و برگشت و تعداد مول‌های گازی موجود در ظرف می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۵۶ - همه مطالب زیر درست‌اند؛ به جز:

(۱) از سوختن کامل 120 g ترفتالیک اسید، به تقریب 130 L لیتر گاز کربن دی‌اکسید در شرایط استاندارد تولید می‌شود.

$$(\text{O} = 16, \text{C} = 12, \text{H} = 1: \text{g.mol}^{-1})$$

(۲) متانول مایعی بیرنگ، بسیار سمی و ساده‌ترین عضو خانواده الکل‌ها است که می‌توان آن را از چوب تهیه کرد.

(۳) کاهش حجم سامانه واکنش تعادلی: $2\text{NO(g)} + \text{Cl}_2\text{(g)} \rightleftharpoons 2\text{NOCl(g)}$, $\Delta H < 0$ ، در دمای ثابت، سبب

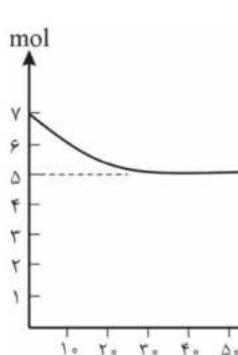
جبهه‌جاتی در تعادل در جهت رفت و افزایش سرعت واکنش برگشت در تعادل جدید نسبت به تعادل اولیه می‌شود.

(۴) پتاسیم پرمونگنات اکسندهای است که محلول رقیق آن در شرایط مناسب، پارازایلن را با بازده نسبتاً خوب به ترفتالیک اسید تبدیل می‌کند.

- ۵۷ - نمودار زیر مربوط به یکی از ترکیبات در تعادل: $2\text{SO}_2\text{(g)} + \text{O}_2\text{(g)} \rightleftharpoons 2\text{SO}_3\text{(g)}$ است که وارد یک ظرف 5 L

لیتری که هیچ گازی در آن نیست شده است. مقدار ثابت تعادل در این دما چند خواهد بود و چند گرم گاز اکسیژن پس از

$$(\text{O} = 16 \text{ g.mol}^{-1})$$

$$32 \text{ mol} / 5 \text{ L}^0$$

$$16 \text{ mol} / 5 \text{ L}^0$$

$$32 \text{ mol} / 5 \text{ L}^0$$

$$16 \text{ mol} / 32 \text{ L}^0$$

- ۵۸ - چه تعداد از عبارت‌ها درست بیان شده است؟

• وقتی انرژی فعال‌سازی در واکنش‌های گرماده افزایش می‌یابد سرعت واکنش کاهش پیدا می‌کند.

• مبدل کاتالیستی، هیدروکربن‌های نسوخته را به CO_2 و O_2 تبدیل می‌کند.

• با استفاده از برهم‌کنش مواد با پرتوهای الکترومغناطیسی می‌توان تعداد و جایگاه اکسیژن را در یک ترکیب آلی مشخص کرد.

• در واکنش‌های تعادلی که مول‌های مواد در دو طرف واکنش با هم برابر است با افزایش فشار تعادل جبهه‌جا نمی‌شود و ثابت تعادل نیز ثابت است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

- ۵۹ - کدام عبارت درست است؟

- (۱) در تبدیل ترفتالیک اسید و اتیلن گلیکول به PET عدد اکسایش کربن‌ها تغییر نمی‌کند.
- (۲) متابول ماده‌ای بی‌رنگ سمی است که در صنعت از چوب تهیه می‌شود.
- (۳) گاز اتن را می‌توان در مجاورت آب و محیط اسیدی به اتیلن گلیکول تبدیل کرد.
- (۴) در میدان‌های نفتی بخش قابل توجهی از گاز متان را به دلیل واکنش‌پذیری زیاد می‌سوزانند.

۱- چند مورد از مطالب زیر، نادرست است؟

- بیشترین مقدار آلاینده خروجی از اگزوز خودروها مربوط به کربن مونوکسید است.
- از نظر زمانی، پوشش‌های دوستدار محیط زیست، پس از مراقبت‌های بهداشتی در جهان تولید شده‌اند.
- هوای کلان‌شهرها، محلولی از گازها به شمار می‌آید.
- سرعت فرسودگی ساختمان‌ها و پوسیدگی خودروها در هوای آلوده، کمتر از هوای خشک و پاک است.

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۲- کدام گزینه در رابطه با گازهای آلاینده‌ای که در هوای آلوده یک کلان‌شهر وجود دارند، نادرست است؟

- ۱) گاز $C_x H_y$ می‌تواند بدون هرگونه سوختن و از طریق تبخیر، از منبع سوخت خودروها خارج و وارد هواکره شود.
- ۲) آلاینده نیتروژن دار خروجی از اگزوز خودروها، به طور مستقیم در قطرات باران حل شده و سبب پایین آمدن pH آب باران می‌شود.
- ۳) آلاینده گوگرد دار خروجی از اگزوز خودروها، محصول سوختن گوگرد موجود در سوخت بر اثر انجام واکنش $S + O_2 \rightarrow S + O_2$ است.
- ۴) افزایش غلظت گاز آلاینده قهقهه‌ای رنگ در هوای آلوده، می‌تواند سبب کاهش غلظت گاز NO در آن شود.

۳- طیف فروسرخ اتانول و دی‌متیل اتر، با یکدیگر ..... بوده که دلیل آن ..... است.

- ۱) متفاوت - نابرابر بودن شمار پیوندهای اشتراکی در ساختار آن‌ها
- ۲) مشابه - یکسان بودن شمار و نوع اتم‌های سازنده آن‌ها
- ۳) متفاوت - یکسان نبودن گروه عاملی آن‌ها
- ۴) مشابه - قطبی بودن مولکول آن‌ها

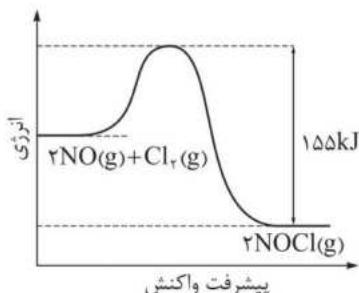
۴- کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) به حداقل مقدار انرژی لازم برای آغاز هر واکنش شیمیایی، انرژی فعال‌سازی گفته می‌شود.
- ۲) واکنش‌هایی که انرژی فعال‌سازی بیشتری دارند، در شرایط دشوارتر و در دماهای بالاتر انجام می‌شوند.
- ۳) گرماده بودن یک واکنش شیمیایی بدان معناست که برای آغاز واکنش نیازی به انرژی فعال‌سازی ندارد.
- ۴) با افزایش دمای انجام یک واکنش، شمار ذراتی که می‌توانند در واحد زمان از سد انرژی عبور کنند، افزایش می‌یابد.

۵- اگر گرمای آزادشده در اثر تشکیل $\frac{5}{2}$ گرم $NOCl$ در واکنش: $2NO(g) + Cl_2(g) \rightarrow 2NOCl(g)$

بتواند $31/2$ کیلوگرم آهن را ذوب کند، انرژی فعال‌سازی این واکنش چند کیلوژول است؟

(آنالپی ذوب آهن برابر 14 kJ.mol^{-1} است، $Fe = 56, Cl = 35/5, O = 16, N = 14 : g.mol^{-1}$)

۷۷ (۱)

۷۸ (۲)

۸۸ (۳)

۸۹ (۴)

۶- با توجه به جدول زیر که مربوط به واکنش میان گازهای هیدروژن و اکسیژن است، کدام گزینه نادرست است؟

سرعت واکنش	دما (°C)	شرایط آزمایش	ردیف
ناچیز	۲۵	بدون حضور کاتالیزگر	الف
؟	۲۵	ایجاد جرقه در مخلوط	ب
سریع	۲۵	در حضور پودر روی	پ
انفجاری	۲۵	در حضور توری پلاتینی	ت

(۱) به ازای مصرف جرم یکسان واکنش دهنده‌ها، مقدار گرمای آزادشده در آزمایش (پ) با گرمای آزادشده در آزمایش (ت) تفاوتی ندارد.

(۲) تأثیر پودر روی در کاهش انرژی فعال سازی واکنش، کمتر از تأثیر توری پلاتینی است.

(۳) سطح انرژی واکنش دهنده‌ها در آزمایش (پ)، بالاتر از سطح انرژی آن‌ها در آزمایش (الف) است.

(۴) سرعت واکنش در آزمایش (ب) مشابه سرعت واکنش در آزمایش (ت) است.

۷- چند مورد از مطالب زیر در رابطه با کاتالیزگرهای، درست است؟

• کاتالیزگر در شرایط انجام واکنش باید پایداری شیمیایی و گرمایی مناسبی داشته باشد.

• کارایی و بازده مبدل کاتالیستی خودروهای بنزینی به نوع کاتالیزگرهای موجود در آن بستگی دارد.

• اثر کاتالیزگرهای فلزی مبدل کاتالیستی خودروهای بنزینی، بر کاهش E_a واکنش حذف آلاینده‌های NO و CO یکسان است.

• با شرکت کردن کاتالیزگر در واکنش و کاهش جرم آن، انرژی فعال سازی واکنش، کاهش یافته و در مصرف انرژی صرفه‌جویی می‌شود.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۸- اگر انرژی فعال سازی واکنش فرضی: $\Delta H = -315 \text{ kJ}$ در حضور کاتالیزگر برابر 220 kJ و مقدار آن درصد کمتر از حالتی باشد که کاتالیزگر وجود ندارد، تفاوت سطح انرژی فراورده‌ها و قله نمودار انرژی در نبود کاتالیزگر و در حضور آن، چند کیلوژول با هم اختلاف دارند؟

(۱) ۵۵ (۲) ۷۵ (۳) ۹۵ (۴) ۱۵۵

۹- کدام گزینه در رابطه با مبدل‌های کاتالیستی خودروهای بنزینی، نادرست است؟

(۱) همه واکنش‌های حذف آلاینده‌ها در این مبدل‌ها، گرماده هستند.

(۲) در سطح سرامیک‌های درون مبدل کاتالیستی، توده‌های فلزی با قطر 2 mm تا 10 mm وجود دارد.

(۳) کارایی این مبدل‌ها به هنگام روشن و گرم شدن خودرو بهویژه در روزهای سرد زمستان، کاهش می‌یابد.

(۴) فلزهای رودیم، پالادیم و پلاتین، کاتالیزگرهای مناسبی برای کاهش یا حذف آلاینده‌های خروجی از اگزوز خودروها، در این مبدل‌ها هستند.

۱۰- یک خودرو با سرعت $60 \text{ کیلومتر بر ساعت}$ در حرکت است. با توجه به نمودار و جدول زیر، در هر ثانیه چند مول گاز نیتروژن از اگزوز این خودرو خارج و چند کیلوژول گرما مبادله می‌شود؟ ($\text{O}_2 = 16, \text{N}_2 = 28 \text{ g/mol}$)

پیشرفت واکنش

(۱) $0.025, \frac{1}{3600}$ (۲) $0.05, \frac{1}{1800}$ (۳) $0.025, \frac{1}{3600}$ (۴) $0.05, \frac{1}{3600}$

۱۱- با توجه به واکنش‌های داده شده، چند مورد از مطالب زیر درباره مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی درست است؟
 $(N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

- این مبدل دو قسمت دارد و واکنش B در قسمتی انجام می‌شود که به محل خروجی گازها از مبدل نزدیک‌تر است.
- در واکنش A، به تقریب، $\frac{3}{3}$ درصد اتم‌های نیتروژن شرکت‌کننده در واکنش، کاهش می‌یابند.
- در واکنش A، گاز آمونیاک با کاهش انرژی فعال‌سازی واکنش، تا حدود زیادی از ورود آلاینده‌های NO_2 و NO به هوایکره جلوگیری می‌کند.
- به ازای مصرف $\frac{8}{13}$ گرم از آلاینده قهوه‌ای‌رنگ در واکنش A، $\frac{1}{8}$ مول الکترون مبادله می‌شود.

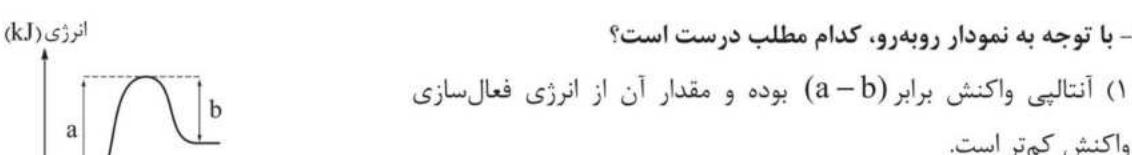
۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۱۲- با توجه به نمودار روبرو، کدام مطلب درست است؟

۲) اگر انرژی ذرات واکنش‌دهنده کم‌تر از a باشد، واکنش‌دهنده‌ها با سرعت بالابی به فراورده تبدیل می‌شوند.

۳) می‌توان آن را به واکنش حذف نیتروژن مونوکسید در مبدل‌های کاتالیستی خودروهای بنزینی نسبت داد.

۴) اگر مربوط به یک واکنش گازی باشد، مجموع آنتالپی پیوندها در مواد واکنش‌دهنده کم‌تر از مواد فراورده است.

۱۳- مقدار گاز CO خروجی از اگزوز خودروها، ..... از مقدار گاز NO همراه آن بوده و E_a تبدیل CO به CO_2 ..... از E_a تبدیل NO به N_2 است.

۴) کم‌تر - بیشتر

۳) بیشتر - کم‌تر

۲) کم‌تر - کم‌تر

۱) بیشتر - بیشتر

۱۴- انرژی فعال‌سازی واکنش فرضی $D_2(g) + X(g) \rightarrow 2Y(g) + Z(g)$ ، برابر 183 کیلوژول است. اگر تفاوت سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها و فراورده‌های آن برابر 11 کیلوژول و واکنش گرماگیر باشد، چند مورد از مطالب زیر، درست است؟

• به ازای تولید 3 مول گاز Y، $5 / 16$ کیلوژول گرما آزاد می‌شود.

• همانند واکنش سوختن گاز شهری، سطح انرژی فراورده‌های واکنش از واکنش‌دهنده‌ها پایین‌تر است.

• با استفاده از کاتالیزگر، شمار ذره‌هایی که در واحد زمان به فراورده تبدیل می‌شوند، افزایش یافته و سرعت واکنش بیشتر می‌شود.

• اگر با استفاده از کاتالیزگر، انرژی فعال‌سازی واکنش به $5 / 91$ کیلوژول برسد، تفاوت سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها و فراورده‌ها به $5 / 5$ کیلوژول می‌رسد.

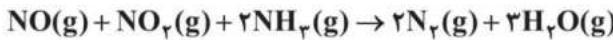
۴) صفر

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۱۵- اگر در واکنش آمونیاک با اکسیدهای نیتروژن در مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی، $224 \times 10^{-3} / 7$ الکترون مبادله شود، در مجموع چند گرم از جرم اکسیدهای نیتروژن کاسته خواهد شد؟
 $(N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

۱۵ / ۲ (۴)

۹ / ۲ (۳)

۷ / ۶ (۲)

۶ (۱)

۱۶- در یک ظرف دربسته، مقداری از گازهای هیدروژن و کربن دی‌سولفید وارد شده است تا تعادل زیر برقرار شود. اگر در لحظه تعادل، ۱ / ۰ مول از هر واکنش دهنده، ۵ / ۰ مول گاز متان و ۱ مول گاز هیدروژن سولفید در مخلوط تعادلی وجود داشته باشد، حجم ظرف واکنش چند لیتر است؟

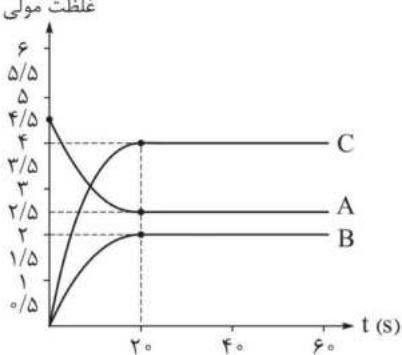
۱۰ (۴)

۵ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۷- با توجه به نمودار زیر که مربوط به واکنش تعادلی $aA(g) \rightleftharpoons bB(g) + cC(g)$ است، چند مورد از مطالب داده شده درست است؟

• مقدار ثابت تعادل این واکنش برابر ۸ / ۱۲ است.

• با افزایش فشار، تعادل مورد نظر در جهت رفت جابه‌جا می‌شود.

• سرعت متوسط واکنش تاریخی‌بین به تعادل برابر $2 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$ است.

• اگر با کاهش دما، ثابت تعادل به عدد ۵ / ۷ برسد، علامت ΔH واکنش، مثبت است.

۱) یک

۲) دو

۳) سه

۴) چهار

۱۸- اگر در واکنش به حالت تعادل $2\text{SO}_2(g) + \text{O}_2(g) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(g)$ در ظرف دربسته alitri ، مجموع شمار مول‌های گازی موجود در ظرف برابر ۱ مول بوده و 40°C در صد جرمی مخلوط تعادلی را مولکول قطبی و 10°C در صد جرمی آن را گاز اکسیژن تشکیل داده باشد، ثابت تعادل واکنش کدام است؟ ($S = 32, O = 16: \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

۵۰ (۴)

۱۰۰ (۳)

۱۵۰ (۲)

۲۰۰ (۱)

۱۹- کدام موارد از مطالب زیر، درباره سامانه‌های تعادلی داده شده درست است؟

الف) با افزایش دمای سامانه تعادلی (II)، pH محلول کاهش می‌یابد.

ب) با کاهش حجم ظرف واکنش (I)، غلظت تعادلی گاز قهوه‌ای رنگ نسبت به تعادل اولیه، کاهش می‌یابد.

پ) افزودن یک باز به محلول تعادل (II)، سامانه را به سمت چپ جابه‌جا می‌کند.

ت) با کاهش دمای سامانه تعادلی (I)، شمار مولکول‌های موجود در ظرف افزایش می‌یابد.

۴) پ - ت

۳) الف - ب

۲) ب - ت

۱) الف - پ

۲۰- در ظرفی به حجم نیم لیتر، $2 / ۰$ مول N_2 ، $4 / ۰$ مول NH_3 و $6 / ۰$ مول H_2 در تعادل $\text{N}_2(g) + 3\text{H}_2(g) \rightleftharpoons 2\text{NH}_3(g)$ هستند. بر اثر اعمال یک تغییر، تعادل جابه‌جا شده و غلظت N_2 ، NH_3 و H_2 در تعادل جدید به ترتیب برابر $7 / ۰$ و $۹ / ۰$ و $۱ / ۰$ مولار می‌شود. تغییر اعمال شده، کدام مورد بوده است؟

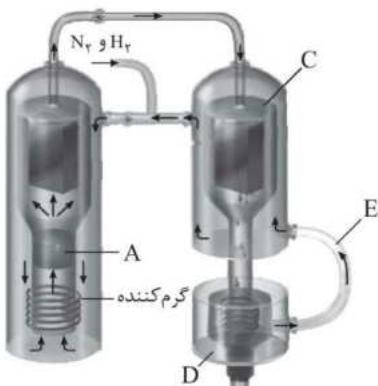
۲) افزایش دما

۴) افزایش غلظت گاز نیتروژن

۴) افزایش غلظت آمونیاک

۳) افزایش فشار

۲۱- با توجه به شکل زیر که شمایی از فناوری تولید آمونیاک به روش هابر را نشان می‌دهد، چند مورد از مطالب زیر، نادرست است؟

(۴) یک

- کاتالیزگری است که تا دمای 45°C ۴۵ گرم شده و می‌تواند سرعت واکنش را افزایش دهد.

- قسمت C سردکننده‌ای است که باید بتواند گازهای هیدروژن و نیتروژن را مابع کند.

- در قسمت D آمونیاک به صورت (I) NH_3 جمع‌آوری می‌شود.

- از قسمت E برای بازگشت گازهای N_2 و H_2 واکنش‌نداده به طرف واکنش استفاده می‌شود.

(۲) سه

(۱) چهار

(۳) دو

۲۲- ۸/۹۶ لیتر گاز اتیلن در شرایط استاندارد با مقدار معینی گاز هیدروژن کلرید به طور کامل واکنش می‌دهد.

درستی یا نادرستی مطالب زیر، به ترتیب کدام است؟ ($\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{Cl} = 35/5 : \text{g.mol}^{-1}$)

- در این فرایند، ۸/۲۵ گرم از ماده‌ای که به عنوان حلال چسب کاربرد دارد، تولید می‌شود.

- طی این فرایند، $4/816 \times 10^{23}$ پیوند اشتراکی شکسته می‌شود.

- تفاوت جرم مولی فراورده این واکنش با وینیل کلرید، با جرم مولی گاز هیدروژن برابر است.

- طی این فرایند مجموع عدد اکسایش اتم‌های کربن تغییری نمی‌کند.

(۱) درست - نادرست - درست - درست - درست

(۲) نادرست - نادرست - درست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست

(۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

۲۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره پلیمر PET درست است؟ ($\text{O} = 16, \text{C} = 12, \text{H} = 1 : \text{g.mol}^{-1}$)

- از ۴ نوع عنصر متفاوت تشکیل شده و در واحد تکرارشونده آن، ۲۲ اتم وجود دارد.

- دی‌اسید سازنده آن، دارای یک حلقة بنزنی است و در مجموع ۵ پیوند دوگانه دارد.

- تفاوت جرم مولی دی‌اسید و دی‌الکل سازنده آن ۷۲ گرم است.

• شمار جفت‌الکترون‌های ناپیوندی در واحد تکرارشونده آن با شمار الکترون‌های ناپیوندی در مولکول اوره برابر است.

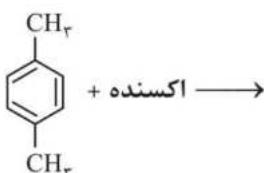
(۱) چهار

(۲) سه

(۳) دو

(۴) یک

۲۴- کدام مطلب درباره واکنش داده شده که مربوط به تهیه یکی از مونومرهای پلیمر سازنده بطری آب می‌باشد، درست است؟

(۱) عدد اکسایش همه اتم‌های کربن در این واکنش تغییر کرده و از -3 به $+3$ می‌رسد.

(۲) در ساختار فراورده واکنش، ۲۲ پیوند اشتراکی و ۱۶ الکترون ناپیوندی وجود دارد.

(۳) تنها با استفاده از محلول غلیظ پتاسیم پرمونگنات به عنوان اکسنده، شرایط تبدیل واکنش‌دهنده به فراورده تأمین می‌شود.

(۴) فراورده واکنش برخلاف واکنش‌دهنده، می‌تواند با مولکول‌های آب پیوند هیدروژنی برقرار کند.

۲۵- چند مورد از مطالعه زیر، درست‌اند؟

- PET، ماندگاری زیادی دارد و در طبیعت به کندی تجزیه می‌شود.
- گاز متان، گازی ارزان بوده و یکی از روش‌های تهیه آن زیست گاز است.
- چگالی بالا و نفوذناپذیری پلاستیک‌ها در برابر آب و هوا از ویژگی‌های آن‌ها است.
- در شرایط مناسب با متانول واکنش می‌دهد و به موادی تبدیل می‌شود که برای تهیه پلیمرها مناسب هستند.

(۱) یک   (۲) دو   (۳) سه   (۴) چهار

۲۶- با توجه به شکل زیر که تولید متانول از گاز متان را به دو روش نشان می‌دهد، کدام مطلب درست است؟

- شکل زیر مسیر تولید متانول از گاز متان را نشان می‌دهد:
- ```
graph LR; CH4[CH4] -- A --> XE[X + E]; XE --> CH3OH[CH3OH]; XE --> Katalizier[کاتالیزگر /];
```
- (۱) ماده D، یکی از فراورده‌های واکنش سوختن ناقص هیدروکربن‌ها است.
  - (۲) مجموع ضرایب استوکیومتری X و E در معادله واکنش تولید آن‌ها، با مجموع ضرایب استوکیومتری این مواد در معادله واکنش مصرف آن‌ها، با هم برابر است.
  - (۳) ماده A در روش غیرمستقیم تولید متانول از گاز متان، نقش کاهنده را ایفا می‌کند.
  - (۴) در هر دو مرحله روش غیرمستقیم تولید متانول از گاز متان، نیاز به کاتالیزگر است و دمای مورد نیاز در مرحله دوم، کمتر از مرحله اول می‌باشد.

آزمون‌های سراسری  
کالج

۱ - چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- هر چه انرژی فعال‌سازی واکنشی بیشتر باشد، سرعت آن واکنش کمتر است.
- یکی از روش‌های تأمین انرژی فعال‌سازی، گرما دادن به واکنش‌دهنده‌هاست، البته به شرطی که واکنش گرم‌آگیر باشد.
- از آن جا که کاتالیزگرها در واکنش شرکت نمی‌کنند، در پایان باقی مانده و می‌توان آن‌ها را با رها و بارها به کار برد.
- از طیف‌سنجی فروسرخ می‌توان برای شناسایی آلاینده‌هایی مانند  $\text{CO}$  و اکسیدهای نیتروژن در هوای استفاده کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲ - نمودار زیر غلظت سه آلاینده  $\text{NO}_x$ ,  $\text{O}_3$  و  $\text{NO}_y$  را در نمونه‌ای از هوای یک شهر بزرگ نشان می‌دهد. کدام دو گونه رادیکال بوده و کدام دو

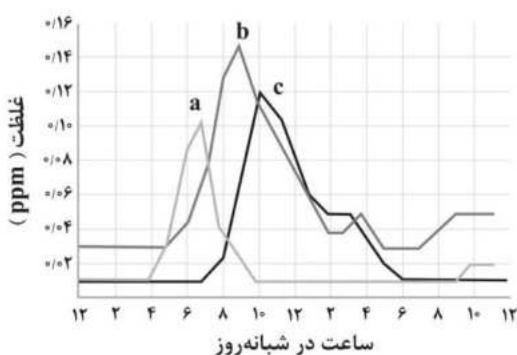
گونه ساختار خمیده دارند؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید).

(c , a) , (b , a) (۱)

(c , b) , (b , a) (۲)

(b , a) , (c , a) (۳)

(c , b) , (c , a) (۴)



۳ - استفاده از کاتالیزگر در یک واکنش شیمیایی چه تعداد از موارد زیر را کاهش می‌دهد؟

- انرژی فعال‌سازی واکنش
- آنتالپی واکنش
- سطح انرژی فراوردها
- پایداری واکنش‌دهنده‌ها
- آلوگی محیط زیست

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با واکنش‌های سه‌گانه‌ای که در مبدل کاتالیستی خودروهای بنزینی برای حذف و یا کاهش آلاینده‌ها انجام می‌شوند، درست است؟

• در هر سه واکنش، سطح انرژی فراورده (ها) پایین‌تر از سطح انرژی واکنش‌دهنده‌هاست.

• هر سه واکنش از نوع اکسایش - کاهش هستند.

• در این واکنش‌ها یکی از دو عنصر نیتروژن و یا کربن در نقش کاهنده ظاهر می‌شود.

• در هر سه واکنش، اکسیژن نقش اکسنده را دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵ - برای حذف یا کاهش آلاینده‌های خروجی از اگزوز خودروها، چه تعداد از فلزهای زیر در مبدل‌های کاتالیستی به کار می‌روند؟

$\text{Pa} \bullet$

$\text{Po} \bullet$

$\text{Re} \bullet$

$\text{Pd} \bullet$

$\text{Ru} \bullet$

۲ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۰ (۰)

۶ - با توجه به داده‌های جدول زیر داده‌های مریبوط به کدام واکنش نمی‌تواند درست باشد؟

| واکنش                 | I   | II  | III | IV  |
|-----------------------|-----|-----|-----|-----|
| $E_a(\text{kJ})$      | ۸۹  | ۲۳  | ۵۱  | ۹۲  |
| $\Delta H(\text{kJ})$ | -۱۲ | -۷۴ | +۶۹ | +۲۶ |

II (۲)

IV (۴)

I (۱)

III (۳)

۷- شکل زیر مربوط به واکنش میان گازهای هیدروژن و اکسیژن (در دمای  $25^{\circ}\text{C}$ ) در شرایط گوناگون است. با توجه به آن چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟ (نمودار (۱) مربوط به واکنش بدون حضور کاتالیزگر است).

• نمودار (۱) می‌تواند مربوط به حالتی باشد که در مخلوط واکنش‌دهنده‌ها جرقه ایجاد شده باشد.

• نمودارهای (۲) و (۳) به ترتیب می‌توانند مربوط به انجام واکنش در حضور پودر روی و توری پلاتینی باشند.

• واکنش میان گازهای  $\text{H}_2$  و  $\text{O}_2$  در دمای اتاق بدون حضور کاتالیزگر انجام نمی‌شود.

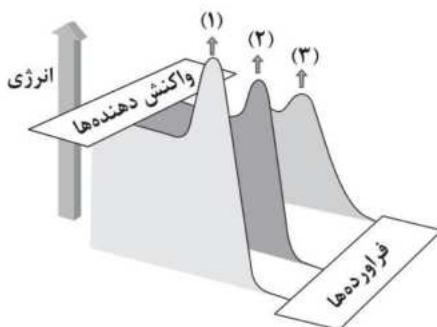
• ایجاد جرقه در مخلوط واکنش‌دهنده‌ها در مقایسه با حالتی که از پودر روی به عنوان کاتالیزگر استفاده می‌شود، سرعت واکنش را بیشتر افزایش می‌دهد.

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)



۸- اگر در واکنش مربوط به حذف اکسیدهای نیتروژن در مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی،  $1000\text{~L}$  لیتر از واکنش‌دهنده‌های گازی که با نسبت‌های استوکیومتری با هم مخلوط شده‌اند به طور کامل واکنش دهند، حجم گازهای تولیدشده چند لیتر خواهد بود؟ (دما و فشار را ثابت فرض کنید).

۸۰۰ (۴)

۱۵۰۰ (۳)

۱۲۵۰ (۲)

۱۰۰۰ (۱)

۹- در تعادل گازی  $\text{Cl}_2(\text{g}) \rightleftharpoons \text{PCl}_5(\text{g})$ ، بر اثر یک تغییر اعمال شده، نمودار تغییر غلظت گاز کلر به صورت زیر درمی‌آید.

کدام گزینه در مورد آن می‌تواند درست باشد؟

۱) تغییر اعمال شده موجب کاهش مقدار  $\text{K}$  می‌شود.

۲) تغییر اعمال شده می‌تواند افزایش حجم سامانه باشد.

۳) با برقراری تعادل جدید غلظت  $\text{PCl}_5$  می‌تواند کمتر یا بیشتر از تعادل اولیه باشد.

۴) اگر غلظت  $\text{PCl}_5$  در تعادل اولیه  $4\text{M}/\text{L}$  باشد، در تعادل جدید غلظت آن  $6\text{M}/\text{L}$  خواهد بود.

۱۰- مقدار  $10\text{~g}$  مول از گاز  $\text{N}_2\text{O}_2$  را وارد یک ظرف درسته  $2\text{~L}$  لیتری کرده و دما را به اندازه کافی بالا می‌بریم تا تعادل

گازی  $\text{N}_2\text{O}_2 \rightleftharpoons \text{N}_2 + \text{O}_2$  برقار شود. اگر مقدار  $\text{K}$  برابر با  $4\text{~M}/\text{L}$  باشد، تعداد مول  $\text{O}_2$  در حال تعادل کدام است؟ ( $\sqrt{6} = 2.45$ )

۰/۰۴۵ (۴)

۰/۰۵۵ (۳)

۰/۰۸۳ (۲)

۰/۰۹۰ (۱)

۱۱- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

۱) برخی از کاتالیزگرهای به بیش از یک واکنش سرعت می‌بخشند.

۲) در سطح سرامیک‌های درون مبدل کاتالیستی، توده‌های فلزی با قطر ۲ تا  $10\text{~μm}$  میکرومتر وجود دارند.

۳) در خودروهای بنزینی، یکی از گازهایی که نتیجه عبور آلاینده‌ها از مبدل کاتالیستی است، اکسیژن می‌باشد.

۴) انرژی فعال‌سازی واکنش سوختن گاز  $\text{CO}$  همانند واکنش تجزیه گاز  $\text{NO}$  به نسبت بالا است.

۱۲ - در یک واکنش فرضی و گازی استفاده از فلز پالادین به عنوان کاتالیزگر، انرژی فعال‌سازی واکنش رفت را  $5^{\circ}$  درصد کاهش داده و انرژی فعال‌سازی واکنش برگشت را به  $66/7$  درصد مقدار اولیه خود می‌رساند. چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- از نظر عددی (مقداری)، انرژی فعال‌سازی واکنش رفت، دو برابر مقدار گرمای مبادله شده در این واکنش است.
- مجموع آنتالپی پیوند واکنش دهنده‌ها، بزرگ‌تر از مجموع آنتالپی پیوند فراورده‌هاست.

• اگر با فلز نیکل بتوان انرژی فعال‌سازی واکنش رفت را  $40$  کیلوژول کم کرد، انرژی فعال‌سازی واکنش برگشت بیشتر از  $40$  کیلوژول کم می‌شود.

۳) (۴) ۲) (۳) ۱) (۲) ۱) صفر

۱۳ - کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

(۱) آمونیاک، سولفوریک اسید، متانول و بنزین، نمونه‌هایی از فراورده‌های پتروشیمیایی هستند.

(۲) بسیاری از کشورها منابع طبیعی خود را خام‌فروشی می‌کنند.

(۳) اصطلاح خام‌فروشی ویژه منابع معدنی و سوخت‌های فسیلی بوده و برای منابع دیگر مانند منابع کشاورزی به کار نمی‌رود.

(۴) قیمت یک تن مس خالص در بازارهای جهانی به هزاران برابر قیمت یک تن سنگ معدن مس می‌رسد.

۱۴ - چه تعداد از مواد زیر را می‌توان به طور مستقیم از الکل‌ها تهیه کرد و واکنش چه تعداد از آن‌ها از نوع اکسایش – کاهش است؟

- کتون / آلدهید
- کربوکسیلیک اسید
- آمین

۱) هر سه، ۳ ۲) هر سه، ۲ ۳) دو مورد، ۲ ۴) دو مورد، ۱

۱۵ - کدام مطالب زیر درست‌اند؟

(آ) در هر واحد تکرارشونده از پلی‌اتیلن ترفتالات، ۸ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

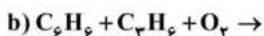
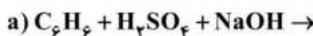
(ب) واکنش پارازایلن با محلول غلیظ پتانسیم پرمونگنات و در دمای بالا بازدهی بسیار خوبی خواهد داشت.

(پ) برای افزایش سرعت واکنش تهیه اتیلن گلیکول از اتن و محلول پتانسیم پرمونگنات، می‌توان غلظت پتانسیم پرمونگنات را افزایش داد.

(ت) واکنش تولید مستقیم مایع سمی و بی‌رنگ متابول از گاز متان، نیاز به کاتالیزگر دارد.

۱) «آ»، «ب» و «ت» ۲) «ب»، «پ» ۳) «آ»، «ت» ۴) «پ»، «ت»

۱۶ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با واکنش‌های a و b درست است؟



• یکی از فراورده‌های واکنش a در واکنش b نیز تولید می‌شود.

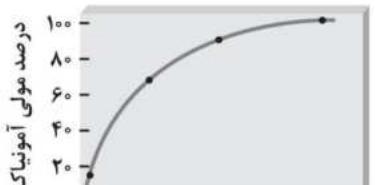
• شمار فراورده‌های واکنش a، بیشتر از واکنش b است.

• براساس اصول شیمی سبز، واکنش b از دیدگاه اتمی صرفه اقتصادی دارد.

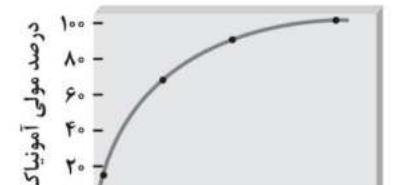
• در واکنش b یک حلal صنعتی تولید می‌شود.

۱) (۱) ۲) (۲) ۳) (۳) ۴) (۴)

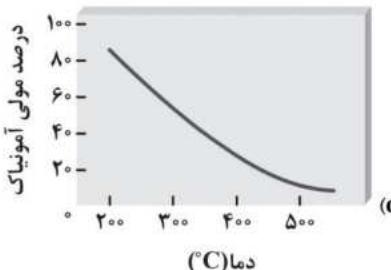
۱۷- کدام نمودارها را می‌توان به فرایند هابر نسبت داد؟ (در نمودارهای a و b، دما ثابت و در نمودارهای c و d، فشار ثابت است.)



(b)

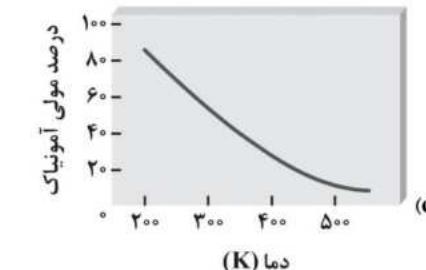


(a)



(d)

c , b (۴)



(c)

d , a (۲)

d , b (۳)

d , a (۲)

c , a (۱)

۱۸- واکنش تعادلی  $\text{CH}_4(g) + \text{H}_2\text{O}(g) \rightleftharpoons \text{CO}(g) + 3\text{H}_2(g)$  که با چهار مول از هر کدام از واکنش‌دهنده‌ها در یک ظرف پنج لیتری آغاز شده بود، پس از تبدیل ۵٪ از واکنش‌دهنده‌ها به تعادل رسیده است. مقدار K کدام است؟

۷۲ (۴)

۱۰۸ (۳)

۳ (۲)

۴/۳۲ (۱)

۱۹- در فرایند دو مرحله‌ای تولید متانول از متان  $\frac{1}{4}$  کیلوگرم متانول با خلوص ۸۸٪ به دست آمده است. اگر مجموع شمار مول‌های گازی تولید شده در مرحله اول برابر با ۳۵۲ مول باشد، بازده درصدی واکنش مرحله دوم کدام است؟ ( $C=12, H=1, O=16: \text{g.mol}^{-1}$ )

۱۰۰ (۴)

۸۰ (۳)

۶۶/۷ (۲)

۷۵ (۱)

۲۰- داده‌های زیر مربوط به تعادل  $\alpha A \rightleftharpoons \beta B$  است. به جای x و y کدام عددها را می‌توان قرار داد؟ (گزینه‌ها را به ترتیب از راست به چپ بخوانید).

| دما (°C) | تعادلی [A] | تعادلی [B] | K |
|----------|------------|------------|---|
| ۱۰۰      | ۰/۲۴       | ۰/۱۲       | - |
| ۳۰۰      | ۰/۲۰       | ۰/۱۸       | x |
| ۵۰۰      | ۰/۱۰       | -          | y |

۲/۴۷, ۰/۲۱۸۲ (۱)

۳/۵۹, ۰/۲۱۸۲ (۲)

۲/۴۷, ۰/۱۴۵۸ (۳)

۳/۵۹, ۰/۱۴۵۸ (۴)

۲۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

• سرکه محلول اتانوئیک اسید ( $\text{CH}_3\text{COOH}$ ) در آب است.

• اتیل استات ( $\text{CH}_3\text{COC}_2\text{H}_5$ ) به عنوان حلal چسب به کار می‌رود.

• کلروواتان ( $\text{C}_2\text{H}_5\text{Cl}$ ) به صورت افسانه و به عنوان بی‌حس‌کننده موضعی به کار می‌رود.

• دومین عضو خانواده آلکان‌ها در دما و فشار اتاق گازی‌شکل بوده و به عنوان سوخت می‌توان از آن استفاده کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۲- شیمی‌دان‌ها با پژوهش‌های فراوان دریافتند که با استفاده از اکسیژن هوا و کاتالیزگرهای مناسب می‌توانند پاراژایلن را به ترفتالیک اسید تبدیل کنند. در این واکنش به‌ازای مصرف هر مول پاراژایلن چند مول گاز اکسیژن مصرف می‌شود و مجموع تغییرات عدد اکسایش اتم‌های کربن کدام است؟

۸ . ۳ (۴)

۱۲ . ۳ (۳)

۸ . ۲ (۲)

۱۲ . ۲ (۱)

۲۳ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با پلی‌اکسیژن ترفتالات درست است؟

- هیچ‌کدام از مونومرهای سازنده آن در نفت خام وجود ندارند.
- جزو پلی‌استرها طبقه‌بندی شده و زیست تخریب‌ناپذیر و قابل بازیافت است.
- با نماد PET نشان داده می‌شود و بطری آب به طور خالص از این پلیمر ساخته می‌شود.
- در شرایط مناسب با متانول واکنش می‌دهد و به مواد مفیدی تبدیل می‌شود.

۲) ۴

۴) ۳

۱) ۲

۳) ۱

۲۴ - اگر در واکنش گازی  $\text{O}_2(g) \rightarrow 2\text{O}_2(g)$ ، مجموع آنتالپی پیوندها در ۳ مول اکسیژن به اندازه  $286\text{ kJ}$  بیشتر از مجموع آنتالپی پیوندها در ۲ مول اوزون بوده و انرژی فعال‌سازی واکنش برابر  $580\text{ kJ}$  باشد، در نمودار انرژی – پیشرفت این واکنش، تفاوت سطح انرژی قله نمودار تفاورده چند کیلوژول است؟

۸۶۶ (۴)

۴۳۷ (۳)

۲۹۴ (۲)

۷۲۳ (۱)

۲۵ - کدام‌یک از مطالب زیر نادرست است؟

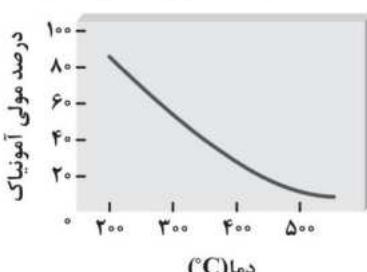
(۱) هوای یک شهر آلوده با کاهش مقدار گاز  $\text{NO}_2$ ، مقدار گاز  $\text{O}_3$  افزایش می‌یابد.

(۲) آمونیاک، قبل از اوره و ویتامین A، توسط انسان ساخته شد.

(۳) هوای آلوده حاوی گازهای گوناگونی مانند  $\text{SO}_2$ ،  $\text{CO}$ ،  $\text{O}_3$ ،  $\text{NO}$  و مواد آلی فرار است.

(۴) هوای آلوده حاوی آلاینده‌هایی است که همگی بی‌رنگ بوده و نمی‌توان به آسانی وجود آن‌ها را تشخیص داد.

۲۶ - در فشار معین، ۲۰ مول گاز نیتروژن و ۴۸ مول گاز هیدروژن را وارد یک سامانه بسته می‌کنیم تا تعادل مربوط به تولید آمونیاک برقرار شود. اگر جرم آمونیاک در تعادل ایجاد شده ۳۰۶ گرم باشد، با توجه به نمودار تعادلی زیر که مربوط به همان فشار است، دمای تعادل چند درجه سلسیوس بوده است؟ ( $N=14$ ,  $H=1: \text{g}.\text{mol}^{-1}$ )



۲۷ - کدام مطالب زیر درست هستند؟

(آ) طیفسنجی فروسرخ، یکی از رایج‌ترین روش‌های طیفسنجی است که برای شناسایی گروه‌های عاملی به کار می‌رود.

(ب) طیف فروسرخ ایزومرهای یک ماده، مشابه هم است.

(پ) طیفسنجی گستره پرتوهای الکترومغناطیسی محدود به پرتوهای گاما تا فروسرخ است.

(ت) از طیفسنجی فروسرخ می‌توان برای شناسایی برخی مولکول‌ها در فضای بین ستاره‌ای استفاده کرد.

(۱) «آ»، «ت» (۲) «ب»، «پ» (۳) «آ»، «پ» و «ت» (۴) «ب»، «ت»

۲۸ - کدام‌یک از مطالب زیر نادرست است؟

(۱) گیاهان نمی‌توانند نیتروژن مورد نیاز برای رشد خود را به طور مستقیم از هوا جذب کنند.

(۲) استفاده از کاتالیزگر در صنایع گوناگون سبب کاهش آلودگی محیط زیست می‌شود.

(۳) سنتز یک فرایند شیمیایی هدفمند است که در آن یک ماده پیچیده را به مواد شیمیایی ساده‌تر تبدیل می‌کنند.

(۴) واکنشی که در آن از یک هیدروکربن، ترکیب آبی اکسیژن‌دار تولید می‌شود، یک واکنش اکسایش – کاهش است.

- ۲۹ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با نمودارهای (I) و (II) درست است؟

- نمودارهای I و II را به ترتیب می‌توان به سوختن هیدروژن در دمای اتاق و سوختن فسفر سفید در هوا نسبت داد.

نمودارهای I و II را به ترتیب می‌توان به سوختن هیدروژن بدون حضور کاتالیزگر و با ایجاد جرقه در محلوط واکنش‌دهنده‌ها نسبت داد.

نمودارهای I و II را به ترتیب می‌توان به سوختن هیدروژن در حضور پودر روی و در حضور توری پلاتینی نسبت داد.



(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

- ۳۰ - در فرایند دو مرحله‌ای تولید متانول از متان،  $3\text{ m}^3$  گاز متان در شرایط STP مصرف شده است. برای سوزاندن گاز هیدروژن باقی مانده

در پایان مرحله دوم، چند کیلوگرم گاز اکسیژن لازم است؟ (بازده واکنش‌های مرحله اول و دوم را به ترتیب  $90^\circ$  و  $100^\circ$  درصد در نظر

بگیرید.) ( $\text{O}_2 = 16 \text{ g.mol}^{-1}$ )

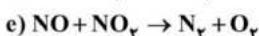
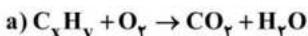
۸۶۴ (۴)

۴۳۲ (۳)

۸۶ / ۴ (۲)

۴۳ / ۲ (۱)

- ۳۱ - کدام واکنش‌ها مربوط به مبدل کاتالیستی هر دو نوع خودرو (بنزینی - دیزلی) و کدام‌یک مربوط به مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی است؟ (واکنش‌ها موازنه شده نیستند).



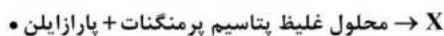
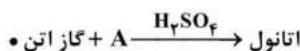
d , (c , b) (۴)

e , (c , b) (۳)

d , (c , a) (۲)

f , (c , a) (۱)

- ۳۲ - مقایسه میان شمار اتم‌های هیدروژن هر مولکول از ترکیب‌های A، D، E و X در کدام گزینه درست آمده است؟



A < D < E < X (۴)

A < D < E = X (۳)

A < X < D < E (۲)

A < E < X < D (۱)

- ۳۳ - اگر مجموع عدد اکسایش اتم‌های کربن در پارازایلن، اتیلن گلیکول و ترفتالیک اسید را به ترتیب با a، b و c نشان دهیم، کدام‌یک از روابط

زیر درست است؟

$$\frac{c+b}{2} = \frac{a}{5} (۴)$$

$$c-a = 6b (۳)$$

$$c = -b (۲)$$

$$a = 4b (۱)$$

- ۳۴ - چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با پلی‌اتیلن ترفتالات درست است؟

- مونومرهای سازنده این پلیمر را می‌توان با استفاده از مواد خام اولیه موجود در نفت خام سنتز کرد.

در ساختار واحد تکرارشونده آن، مجموع شمار اتم‌ها برابر با ۲۲ است.

این پلیمر برخلاف پلیمرهای سنتزی ماندگاری زیادی دارد و در طبیعت به کندی تجزیه می‌شود.

نسبت درصد جرمی کربن به درصد جرمی هیدروژن در این پلیمر و نفتالن با هم برابر است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۳۵ - اگر  $1/28$  کیلوگرم متانول با مقدار کافی ترفتالیک اسید واکنش دهد، تفاوت جرم فراورده‌های تولید شده چند کیلوگرم

است؟ ( $C=12, H=1, O=16: \text{g.mol}^{-1}$ )

۳ / ۱۶ (۴)

۳ / ۵۲ (۳)

۷ / ۰۴ (۲)

۶ / ۳۲ (۱)

۳۶ - تعادل گازی:  $\text{PCl}_5(\text{g}) \rightleftharpoons \text{PCl}_3(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g})$  در یک سامانه بسته  $\Delta H > 0$  لیتری برقرار است. اگر به طریقی حجم این سامانه را تا

- ۱) لیتر افزایش دهیم، چه تعداد از عبارت‌های پیشنهاد شده در ارتباط با آن درست است؟
  - ۱) در تعادل جدید، غلظت فراورده‌ها، افزایش و غلظت واکنش‌دهنده‌ها، کاهش یافته است.
  - ۲) افزایش حجم سامانه مشابه افزایش دما، تعادل را در جهت رفت جایه‌جا می‌کند.
  - ۳) شمار مول‌های گازی درون ظرف افزایش می‌باید اما ثابت تعادل تغییری نمی‌کند.
  - ۴) بازده واکنش افزایش می‌باید.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۷ - کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با متان نادرست است؟

- ۱) سازنده اصلی گاز طبیعی است که در میدان‌های نفتی به فراوانی یافت می‌شود.
- ۲) در میدان‌های نفتی برای تأمین انرژی، بخش قابل توجهی از متان را می‌سوزانند.
- ۳) واکنش‌پذیری بسیار کمی دارد و نقطه جوش آن از تمامی هیدروکربن‌ها کمتر است.
- ۴) تبدیل متان به متانول فرایندی دشوار است که انجام آن به دانش و فناوری پیشرفته نیازمند است.